

KØBENHAVNERNES GRØNNE REGNSKAB 2004

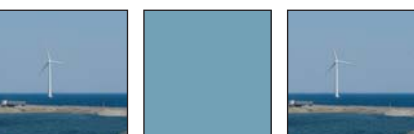
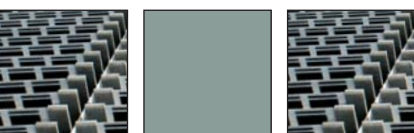
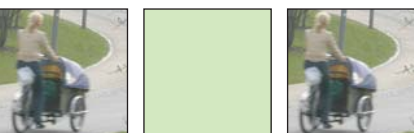

INDHOLDSFORTEGNELSE

03 MILJØ- OG FORSYNINGSUDVALGETS BERETNING

BÆREDYGTIG BYUDVIKLING

- 08 Transportsystemet
- 12 Biologisk mangfoldighed og rekreative områder
- 16 Vandområder

RESSOURCER

- 20 Forbrug af produkter og affaldsdannelse
- 22 Energiforbrug og CO₂-udledning
- 26 Vandforbrug og vandkvalitet

MILJØ OG SUNDHED

- 28 Luftforurening og støj
- 30 Jord- og grundvandsforurening

32 FORANKRING HOS BORGERE OG VIRKSOMHEDER

34 Her er der hjælp at hente

SÅDAN LÆSER DU DET GRØNNE REGNSKAB

Københavnerne Grønne Regnskab 2004 viser med tekst og figurer, hvordan det går med at nå en række af de mål, som findes i Københavns Kommunes Agenda 21 plan og i sektorplaner om miljøforhold i København. Regnskabet er derfor bygget op efter de samme temaer som Agenda 21 planen.

Indenfor hvert tema er de vigtigste udførte og besluttede kommunale virkemidler nævnt, og der er foretaget en vurdering af, om det med disse virkemidler er muligt at nå kommunens miljømål. Denne vurdering findes også i en forsimplet udgave i skemaet på side 3.

På www.miljoe.kk.dk under Grønt regnskab kan du finde en beskrivelse af, hvordan data i regnskabet er opgjort.

MILJØ- OG FORSYNINGSUDVALGETS BERETNING

Miljø- og Forsyningsudvalget vil med Københavnernes Grønne Regnskab gerne vise, hvor det går godt, og hvor det går skidt med miljøet i København. Vi har, takket være en målrettet indsats og store investeringer, mange succeser at fejre i disse år. Men lad det være sagt med det samme: Københavns Kommune har også stadig rigtig mange store udfordringer, så vi kan leve op til vore egne miljømål.

HVORDAN GÅR DET MED AT NÅ KØBENHAVNS KOMMUNES MILJØMÅL?

= Her går det den rigtige vej

= Her går det frem og tilbage

= Her går det den forkerte vej

Udvikling 2003-2004: Vurdering baseret på udviklingen i regnskabets indikatorer fra 2003 til 2004.

Når vi målet?: Vurdering af, om de besluttede, kommunale virkemidler er tilstrækkelige til at nå de aktuelle mål.

Emne	Udvikling 2003-2004	Når vi målet?	Bemærkninger
Trafik, luft og støj			Biltrafikken er steget igen i 2004, men der er kommet lidt færre støjbelastede boliger. Gadeluftens indhold af NO ₂ og partikler er stadig for højt. Indsatsen skal forøges markant, også for støj, hvis målene skal nås.
Biologisk mangfoldighed Rekreative områder			Der er plantet flere gadetræer i 2004, og mange af de grønne områder plejes efter økologiske principper. Målet om at plante 500 træer i 2004 er dog ikke nået, og det er en stor opgave at skabe flere rekreative områder i de bydele, der er underforsynede.
Vandområder			Den gode udvikling ser ud til at være fortsat i 2004 for Indre Søer og havnen. Der er fortsat problemer med at opfylde målsætningen for Utterslev Mose og flere andre vandområder, da der skal gennemføres en række aktiviteter, som beskrevet i vandområdeplaner mv.
Affald			Den samlede affaldsmængde er faldet en anelse, men målene for genanvendelse i 2004 er ikke nået. I den nye affaldsplan, der er vedtaget i 2005, er målene ændret til et mere realistisk niveau.
Energiforbrug og CO ₂ udledning			På trods af, at energiforbruget er steget, er CO ₂ -udslippet faldet lidt i 2004 i forhold til 2003 pga. mere miljøvenlig energiproduktion. Indsatsen skal dog forøges markant, hvis det langsigtede mål skal nås.
Vandforbrug og vandkvalitet			Vandforbruget er faldet i 2004, men det er usikkert, om målet nås med den nuværende indsats.
Jord- og grundvandsforurening			Forurenet jord er fjernet som planlagt fra de fleste legearealer. Indsatsen fuldføres i 2005. Den ny strategi for beskyttelse af grundvand og indeklima er påbegyndt i 2004. Målet vil blive nået med den nuværende indsats.
Forankring			I 2004 har der været en god udvikling i indsatsen i Københavns Miljønetværk og Agenda Centrene. Indsatsen skal dog forøges, hvis alle boligområder skal inddrages i at lave lokale Agenda 21 planer.

STØJ OG PARTIKELFORURENING FRA BILTRAFIKKEN STADIG STOR UDFORDRING

En stor udfordring er stadig at nå vore mål om at nedbringe forureningen med små og ultrafine partikler og kvælstofdioxid (NO₂) fra bilernes udstødning og at formindske støjbelastningen i de mange københavnske hjem, der ligger langs de store veje.

I Trafik- og Miljøplanen, der blev vedtaget af Borgerrepræsentationen den 28. april 2005, foreslås det at indføre en miljøzone i det meste af København, hvor alle diesel-lastbiler og busser over 3,5 ton skal være forsynet med partikelfilter. En sådan miljøzone vil kunne nedbringe partikelforureningen betydeligt. Vi har haft en omfattende dialog med Justitsministeriet siden 2003 om tilladelse til at indføre miljøzonen, men ministeriet har den 13. maj 2005 givet afslag på at oprette miljøzonen. Vi vil derfor nu gå i dialog med ministeriet for fortsat at arbejde for at mindske partikelforureningen. Københavns Kommune har i 2004 gennemført montering af partikelfiltre på 90 procent af de af kommunens køretøjer, der er egnet til partikelfiltre.

To tredjedele af alle boliger i København er generet af trafikstøj. Vi har reduceret støjen i en række boligområder i de senere år, men samtidig er biltrafikken vokset, så støjen er øget på de overordnede veje. I 2004 er der lagt støjreducerende asfalt på en strækning på Lyngbyvej, så 370 boliger har fået reduceret støjen væsentligt, og i 2005 lægges der støjreducerende asfalt på en del af Vigerslevvej. I Folehaven, der er en af byens mest støjbelastede strækninger, samarbejder Miljøkontrollen med lokale beboere om at nedbringe støjen.

Alle erfaringer tyder dog på, at de foreslåede investeringer i Trafik- og Miljøplanen ikke kan stå alene. Biltrafikken vil stige hurtigere, end vi kan - og vil - øge vejnetets kapacitet. Derfor er det stadig vigtigt, at kommunen bidrager til udvikling af de tekniske, administrative og lovgivningsmæssige forudsætninger for kørselsafgifter. Borgerrepræsentationen besluttede den 12. maj 2005 at undersøge mulighederne for at indføre kørselsafgifter i Københavns Kommune.

SVÆRT AT NÅ CO₂-REDUKTIONSMÅL

Det går heller ikke stærkt nok med hensyn til at reducere kommunens udledning af drivhusgassen kuldioxid (CO₂). Det er energiforbruget og den relativt store andel af

kul og olieprodukter som brændsel, der er problemet. Det er positivt, at udslippet af både CO₂ og NO_x er faldet i 2004 i forhold til året før på trods af, at elforbruget er steget svagt. Set over en årrække er udviklingen stadig god, men indsatsen skal dog forøges markant, hvis 2010-målet skal nås. Københavns Kommune vil fortsat arbejde for en mere miljøvenlig energiproduktion i de regionale energiselskaber. Endelig vil det også være nødvendigt at sikre midler til alle indsatsområder i kommunens CO₂-plan fra december 2002.

VIGTIG INDSATS PÅ JORDOMRÅDET SNART AFSLUTTET

I Miljø- og Forsyningsudvalget kan vi dog nu, midt i 2005, glæde os over snart at have afsluttet en meget vigtig indsats på et andet område: Vi har arbejdet målrettet med at bortgrave eller tildække forurenede overfladejord på alle offentlige daginstitutioner, legepladser, fritidshjem, private dagplejere, udflytterbørnehaver og skolehaver. Aktiviteterne har betydet, at vi i 2005 vil have nået vort mål, nemlig at ingen børn i offentlig pasning eller på offentlige legepladser risikerer at komme i kontakt med forurenede jord.

Men vi hviler ikke på laurbærrene, og i 2004 er indsatsen startet på et nyt vigtigt område, nemlig at kortlægge og fjerne jord- og grundvandsforureninger, der skader indeklimaet i boliger og truer grundvandsressourcen under København.

GRUNDVANDSBESKYTTELSE HAR HØJ PRIORITET

At beskytte grundvandet under Københavns Kommune er led i en langsigtet strategi, der skal give mulighed for på længere sigt at indvinde drikkevand under København.

Indsatsen for at beskytte grundvandet på Sjælland, hvor københavnernes og mange borgere på resten af Sjælland i dag får drikkevandet fra, er også fortsat i 2004. Lukning af ubenyttede brønde og boringer og skovrejsning er nogle af de initiativer, der er fortsat i 2004 for at beskytte grundvandet. Et led i grundvandsbeskyttelsen er også at spare på vandforbruget. Og det er med glæde, at vi kan konstatere, at københavnernes vandforbrug er faldet i 2004 efter en lille stigning i 2003. Hver københavnere bruger i gennemsnit 123 liter vand i døgnet. Og vi håber, vi kan nå målet om 110 liter i døgnet i 2010, men vi ved også, at de lavthængende frugter snart er plukket. Københavnerne og de københavnske virksomheder skal ændre adfærd, for at vi kan nå målet. Med den nuværende vandpris og de nuværende ressourcer til vandsparerådgivning er det ikke sandsynligt; at det vil ske.

Vi fejrer for egen dør og beskytter grundvandet ved at indføre økologiske fødevarer i kommunale institutioner og kantiner. Borgerrepræsentationen har besluttet, at alle forvaltninger skal servere 75 procent økologisk mad inden udgangen af 2008.

Københavns Kommune har også næsten nået målet om at undgå al brug af kemiske ukrudtsbekæmpelsesmidler på kommunens arealer. De 27 liter Round Up, der i 2004 blev brugt på at bekæmpe bjørneklo, er dog stadig 27 liter for meget set i lyset af vores beslutning om slet ikke at anvende kemiske sprøjtemidler. Bygge- og Teknikforvaltningen vil udfase brugen af Round Up helt inden udgangen af 2006.

FLERE BADEMULIGHEDER PÅ VEJ – OG MÅSKE OGSÅ MULIGHED FOR AT FISKE I HAVNEN

Vandet i Københavns Havn har nu i nogle år været så rent, at københavnernes kan bade i havnen, og i fremtiden vil der blive stadig flere muligheder for at få en kølende dukkert. Vi har planlagt projekter, så der kan bades i resten af havnen i 2006 og i Svanemøllebugten i 2007, og vi vil igangsætte et samarbejde med en række kommuner om badevandskvalitet for Kalveboderne. Og ikke nok med det, nu får

københavnerne også snart lov til at fiske i havnen. Vi er i dialog med Fødevarestyrelsen om at ophæve totalforbudet mod fiskeri i Københavns Havn. I første omgang får lystfiskere formentlig lov til at fange havørred og hornfisk fra udvalgte steder.

FORTSAT POSITIV UDVIKLING FOR FISK OG PLANTER I DE INDRE SØER

Der er også fortsat fremdrift i genopretningen af byens søer og vandløb. Efter over ti års vedholdende indsats er De Indre Søer ved at være rene søer med klart vand og et alsidigt plante- og dyreliv. Frem til 2007 er den vigtigste indsats at gennemføre planen for de nordlige vandområder, som er vedtaget i Borgerrepræsentationen, men endnu ikke finansieret. For at opnå en tilstrækkelig effekt af Københavns Kommunes indsats i de nordlige vandområder kræver det, at omegnskommunerne i deres spildevandsplaner også afsætter midler til at mindske udledningen af spildevand til vandløb og søer.

SKÆV FORDELING AF OFFENTLIGE GRØNNE OMRÅDER I BYDELENE

De rekreative muligheder og biologisk mangfoldighed gælder dog ikke kun vandområderne. Mangfoldigheden af planter og dyr i København – og københavnernes livskvalitet, afhænger også af, hvordan adgangen er til grønne områder med god naturkvalitet. Det bliver der taget hånd om gennem Bygge- og Teknikforvaltningens arbejde med økologisk pleje af grønne arealer og den kommende strategi for biologisk mangfoldighed. Der er dog stadig lang vej igen, før københavnere i alle bydele har nær adgang til attraktive, grønne områder. De offentlige grønne områder er meget skævt fordelt mellem bydelene. Særligt borgerne på Vesterbro, Indre og Ydre Nørrebro samt Sundbyvester er underforsynede med offentlige grønne områder. At skabe flere rekreative områder og pletter i disse tæt bebyggede bydele er en opgave, som må have allerhøjeste prioritet, når der disponeres over ledige arealer.

NYE, REALISTISKE MÅL FOR GENANVENDELSE AF AFFALD

Den samlede affaldsmængde er faldet en anelse, men københavnere producerer dog stadig mere husholdningsaffald. Gennem de sidste tre år er genanvendelsen af affald fra husholdninger, erhverv og byggeri stagneret. Det betyder, at kommunen kun har nået få af de mål for genanvendelse, som blev vedtaget for fire år siden med Affaldsplan 2004.

I den nye Affaldsplan 2008, som blev vedtaget af Borgerrepræsentationen den 17. marts 2005 er målene revideret til et realistisk, men stadig ambitiøst niveau. Dog har vi skærpet vores målsætning om indsamling af farligt affald.

ØGET FOKUS PÅ MILJØ- OG SUNDHEDSFARLIG KEMI

Vi vil gerne øge indsatsen for at undgå brugen af miljø- og sundhedsfarlige kemiske produkter hos erhvervslivet og københavnere, og kommunen har som mål at afskaffe miljø- og sundhedsskadelige produkter i egne indkøb og forsøge at påvirke borgere og virksomheder til at gøre det samme. Vi har allerede etableret rådgivning til virksomhederne i København, bl.a. i Københavns Miljønetværk, men vi vil gerne endnu videre. Københavns Kommune er sammen med de fire øvrige kommuner i Dogme 2000-samarbejdet ved at udarbejde et forslag til, hvad vi som kommuner kan gøre for at mindske borgernes og virksomhedernes kemikalieforbrug.

MANGLENDE FINANSIERING

Samlet set er udviklingen gået den rigtige vej for miljøet i 2004. Vi mangler dog

fortsat at finde finansiering til en række områder. Det gælder særligt til at gennemføre forslagene i Trafik- og Miljøplanen, CO₂-planen, genopretning af de nordlige vandområder og forankring af miljøarbejdet.

FORTSAT FREMDRIFT MED AT FORANKRE MILJØINDSATS

I Dogme 2000-samarbejdet har vi forpligtet os til at arbejde for at forankre miljø i virksomhedernes, de kommunale forvaltningers og institutioners og københavnernes dagligdag. Vi har i 2004 gennemført en lang række tiltag, og Det Norske Veritas revision af Dogme-2000 samarbejdet viser også, at vores indsats for at rodfæste miljøindsatsen er i fortsat fremdrift. Det er dog fortsat en stor udfordring. Vi har prioriteret Københavns Miljønetværk for at styrke kommunens forebyggende miljøarbejde på virksomhederne. Miljønetværket tiltrækker stadig flere virksomheder fra forskellige brancher, specielt butikker og kontorer. I fem af Københavns 15 bydele er der nu oprettet et Agenda Center, og i yderligere tre bydele er der oprettet en såkaldt satellit. Centrene og satellitterne har sat rigtig mange aktiviteter i gang, som vi er sikre på vil bidrage til at få miljøet til at stå højere på flere københavnernes dagsorden. Vi har også i 2004 uddelt midler til lokale miljøprojekter i de bydele, der ikke har et center.

Miljø- og Forsyningsudvalget vil i de kommende år arbejde for at give københavnere og de københavnske virksomheder endnu bedre muligheder for at tage hensyn til miljø og natur i dagligdagen.

Et bedre miljø er en fælles udfordring. Vi skal holde os selv fast på vores mål – og på de ambitioner vi har, også selvom nogle af dem er høje.

Vi håber, Københavnerne Grønne Regnskab vil blive brugt til at skabe debat om miljømålene og hvad vi yderligere kan gøre for at nå dem.

God læselyst

Miljø- og Forsyningsborgmester Winnie Berndtson (A)

Hamid El Mousti (A)

Johannes Nymark (A)

Taner Yilmaz (A)

Mogens Lønborg (C)

Sven Milthers (F)

Rikke Fog-Møller (Ø)

Annette Engel (V)

Bente Frost (V)

Carl Christian Ebbesen (O)

A. Ben Haddou (D)

STIGENDE TRAFIK

MÅL FOR TRANSPORT

Københavns Kommune skal sikre et vel-fungerende transportsystem til betjening af byen med en væsentlig mindre miljø-påvirkning end i dag. Det betyder, at den øgede trafikale aktivitet søges tilgodeset ved øget brug af kollektiv trafik og cykel, og at miljøproblemerne søges minimeret (Trafik- og Miljøplan, 2004)

Udviklingen går stærkt i København i disse år – også på transportområdet. Københavnerne har fået mange flere biler, men cykler også meget mere. Vi har fået en ny Metro og Sverige og Malmø er rykket tættere på med Øresundsbron. Samtidig er der fuld gang i byggeriet, så der bliver stadig flere arbejdspladser og indbyggere i kommunen.

Cykeltrafikken er stigende. Siden starten af 90'erne er cykeltrafikken steget med 33 procent, en udvikling, der ser ud til at fortsætte. Biltrafikken har også været stigende, cirka 20 procent over de sidste 10 år, men de seneste år er udviklingen stagneret.

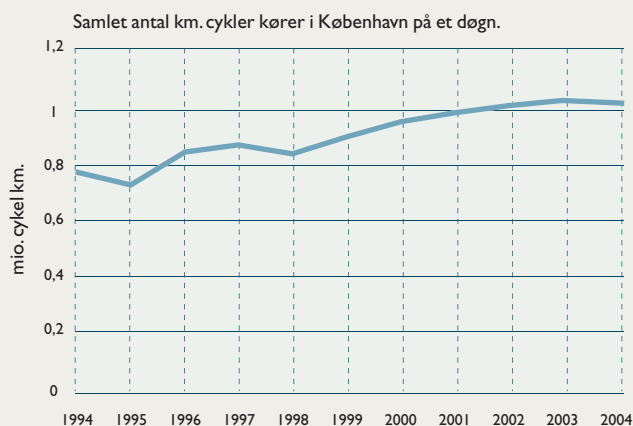
Den kollektive trafik, særligt bustrafikken, har været stagnerende de senere år, men med åbningen af Metroen ser denne udvikling ud til at være vendt. I trafikken over havnen har Metroen medført en passagerstigning på 40 procent i den samlede kollektive trafik.

NY PLAN FOR TRAFIK OG MILJØ

Københavns Kommunes Borgerrepræsentation vedtog den 28. april 2005 en ny Trafik- og Miljøplan, som er udarbejdet i fællesskab af Bygge- og Teknikforvaltningen, Miljø- og Forsyningsforvaltningen og Økonomiforvaltningen.

I planen indgår en række store, investeringstunge trafik anlæg, som skal imødekomme krav om tidssvarende tilgængelighed og mobilitet. Det drejer sig bl.a. om udbygning af Metroen, en vej mellem Nordhavn og Lyngbyvej og havnetunneller. Desuden indgår bl.a. etablering af nye cykelstier samt udvidelse af de mest belastede, nye cykelruter, forbedring af bussernes fremkommelighed, forbedring af trafikikkerheden gennem ombygning af kryds og strækninger og sikre skoleveje, etablering af 40 km/t hastighedszoner på lokalgader i alle boligområder, ny parkeringsstrategi, støjsolering af boliger, udlægning af støjdæmpende asfalt og etablering af miljøzoner med krav om partikelfiltre på tunge dieselmotorer.

I det omfang planerne realiseres, vil de medvirke til, at man kan bevæge sig hurtigt, komfortabelt og miljøvenligt rundt i storbyen både på kortere og længere sigt.

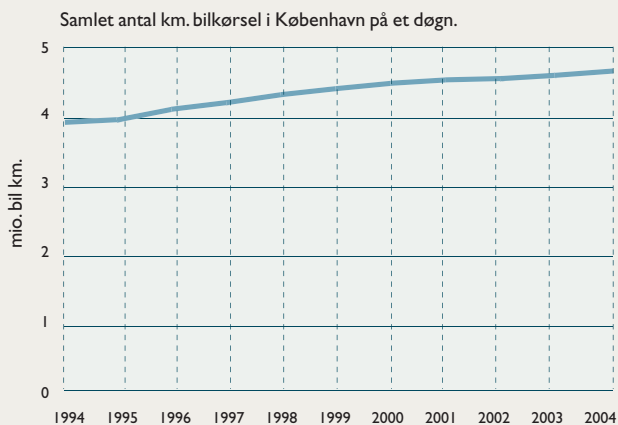
FORTSAT GANG I PEDALERNE

I 2004 blev der i alt kørt 1 mio. km. pr. døgn på cykel. Det er en stigning på 33 procent i løbet af de seneste 10 år. Københavnerne cykler altså mere. Modsat udviklingen på landsplan, hvor der bliver cyklet mindre. Siden 1998 har cykeltrafikken dog været konstant stigende, selv om stigningen er blevet lidt mindre gennem årene. I 2004 er cykeltrafikken uændret i forhold til 2003.

Bygge- og Teknikforvaltningen, Vej & Park har i 2004 fået gennemført et projekt på Vesterbrogade ved Vesterbro Torv, der har gjort det lettere for busserne at komme frem.

En forbedret fremkommelighed for HT-busser medfører kortere rejsetid, hvorved bustrafikken kan blive mere konkurrencedygtig overfor biltrafikken.

BILTRAFIKKEN STIGER

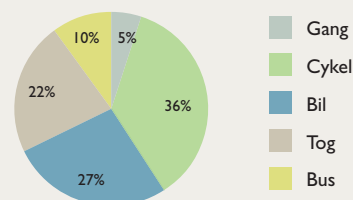
I 2004 blev der i alt kørt 4,65 mio. km. i bil pr. døgn. Det er en stigning på ca. 19 procent i løbet af de seneste 10 år. I sidste halvdel af 90'erne steg biltrafikken med ca. 3 procent om året. Siden årtusindskiftet har stigningen dog været noget lavere, nemlig omkring 1 procent om året. Biltrafikken er steget mest i de ydre dele af kommunen, mens den har været stort set konstant i centrum siden 1998.

FLERE CYKLER PÅ ARBEJDE

Cirka en tredjedel af dem, der har deres arbejde i København, cykler til arbejde. Andelen har været svagt stigende de seneste par år, mens der er færre, der kører i bil. Ændringerne er dog statistisk usikre. Der er sket en omfordeling fra bus til tog som hovedtransportmiddel. Dette skyldes, at Metroen er åbnet. Andelen, som cykler til arbejde i Københavns Kommune, er steget til 36 procent, hvilket er et skridt på vejen til cykelpolitikens mål om, at 40 procent skal cykle til arbejde i 2012. Tallene for 2004 bliver først opgjort efter regnskabets deadline.

Fordeling mellem gang, bil, cykel og kollektiv trafik til arbejdspladser i København i 2003.

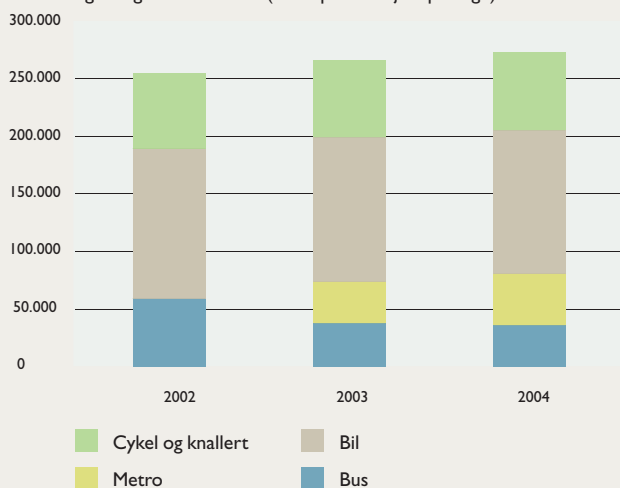

FLERE KØRER KOLLEKTIVT MELLEM INDRE BY OG AMAGER

Metroen har haft stor betydning for, hvordan folk transporterer sig mellem det centrale København og Christianshavn og Amager. Figuren viser antal personrejser pr. døgn på tværs af det centrale havnesnit – dvs. over Langebro, Knippelsbro og med Metroen mellem Kongens Nytorv og Christianshavn.

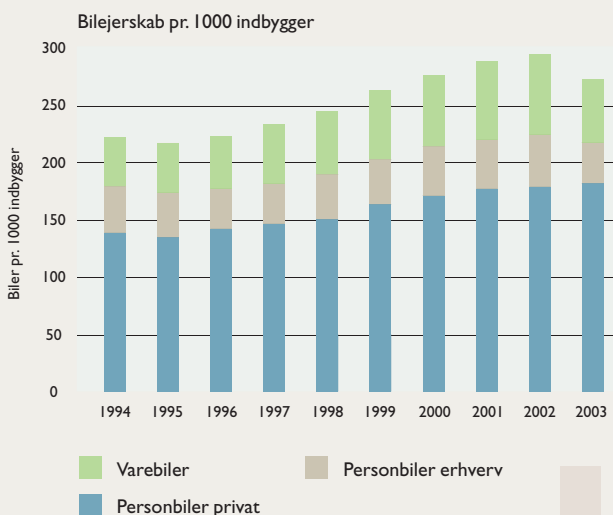
Tallene viser, at ca. 275.000 krydsede havnen en oktoberdag i 2004. Det er 17.000 flere end to år før, hvor Metroen ikke var begyndt at køre endnu. Den kollektive trafik er steget endnu mere, nemlig med 21.000 ture – eller 35 procent. Metroen har selvfølgelig taget passagerer fra busserne, men der er kommet næsten lige så mange nye passagerer til. Biltrafikken er faldet med 6.000 ture (4 procent), mens cykeltrafikken er steget med 2.000 ture (3 procent).

Fordeling af trafik mellem det centrale København og Amager 2000 - 2004. (Antal personrejser pr. døgn)

KØBENHAVNERNE FÅR STADIG FLERE BILER

Siden 1995 er der kommet 33 procent flere privatbiler i København. Det er bl.a. den økonomiske vækst, der har givet flere københavnere råd til at købe bil. Andre er nødt til at købe bil, fordi de får et arbejde i omegnen, hvor det kan være svært at komme frem med tog, bus og på cykel. Endelig er der blevet flere unge (nogle af dem med børn) og færre ældre i Københavns Kommune. De unge, og særligt dem med børn, er mere tilbøjelige til at anskaffe sig bil end de ældre er. I de seneste par år har statistikken for erhvervsbiler vist sig at være påvirket meget af, at bilerne ikke nødvendigvis er indregistreret der, hvor de bruges. F.eks. er leasingbiler registreret hos leasingfirmaet og ikke hos det firma, som bruger bilen. Derfor vil en ændring af et leasingfirmas adresse have stor betydning for statistikken. Det er sandsynligvis årsagen til, at antallet af erhvervsbiler er faldet de sidste par år. På grund af omlægning af statistikken har det ikke været muligt at bringe tal for 2004.

MÅL FOR REKREATIVE OMRÅDER OG BIOLOGISK MANGFOLDIGHED

Københavns Kommunes mål i Agenda 21 planen og i Parkpolitikken er bl.a.

- Der skal være lettilgængelige muligheder for udendørs ophold til rådighed indenfor en afstand af 400 meter fra boligen.
- I forbindelse med planer og nybyggeri skal der tages stilling til, hvordan eksisterende grønne områder kan indpasses i kommende anlæg, og hvordan nye grønne områder og grønne gaderum samt vandområder kan udvikles i lokalområderne.
- Børn og unge i alle bydele skal have adgang til grønne områder med varieret natur.
- Inden 2007 vil kommunen udvikle en strategi for biologisk mangfoldighed under hensyn til de særlige vilkår, som findes i storbyen.
- Herbicider må ikke anvendes på kommunale arealer.
- Byens parker og grønne friarealer skal udvikles og plejes efter økologiske principper og med biologisk mangfoldighed for øje.

SKÆV FORDELING AF GRØNNE OMRÅDER

Agenda centret på Indre Nørrebro gennemførte i februar 2004 et arrangement på Blågård's Plads, hvor børn og voksne fra Nørrebro kunne bygge deres egne fuglekasser og efterfølgende tage dem med hjem og sætte dem op. Håbet er, at fuglekasserne vil bidrage til at give bedre vilkår for fuglene i området.

Der bør ikke være længere end 400 meter fra din bolig til grønne områder. Sådan står der i Københavns Kommunes Parkpolitik, og sådan er forholdene også i det meste af København. Til gengæld er fordelingen af offentlige grønne arealer mellem bydelene meget skæv. I gennemsnit er der 25 m² offentligt grønt areal pr. københavnner. På Vesterbro, Indre og Ydre Nørrebro og i Sundbyvester må borgerne imidlertid nøjes med helt ned til 2-3 m² grønt areal pr. person.

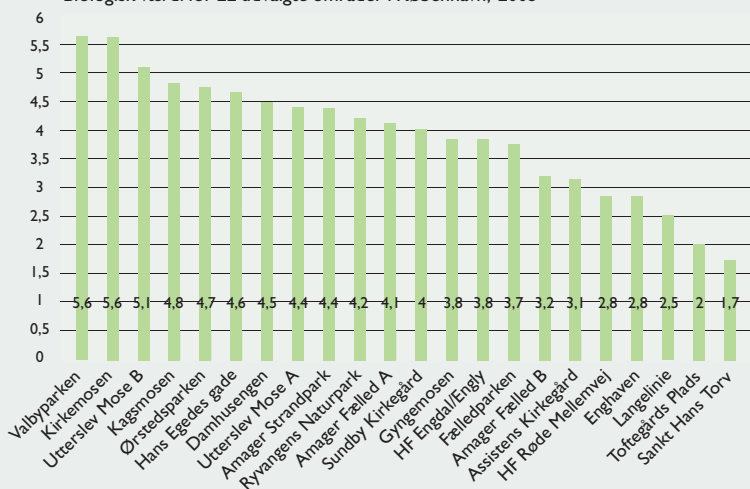
Gårdsaneringer på Vesterbro og Indre og Ydre Nørrebro har dog forbedret de lokale beboeres adgang til naturoplevelser i hverdagen. På Indre Østerbro er Fælledparken det vigtigste grønne område. I forbindelse med den kommende byudvikling vil Københavns Kommune indarbejde flere parker, så udbuddet af grønne områder på Østerbro bliver mere varieret.

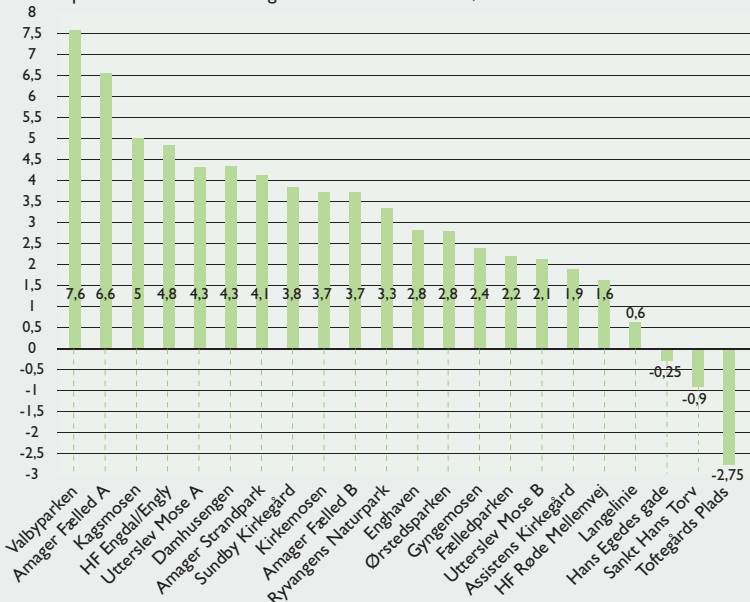
SKØNNEST I VALBYPARKEN

Bygge- og Teknikforvaltningen udviklede i 2002 og 2003 en metode til at måle den biologiske og den oplevede kvalitet af bynaturen. Den biologiske kvalitet er for eksempel antallet af forskellige dyre- og plantearter (BNI-biologi). Den oplevede kvalitet er menneskets oplevelse af naturen i form af for eksempel lyde, lugte og synsindtryk (BNI-oplevelse). I alt 22 områder med såkaldt bynatur er blevet undersøgt – lige fra Toftegårds Plads til Utterslev Mose. Når det gælder biologisk værdi er Valbyparken en sikker vinder. Parken ligger tæt ved kysten, og her er mange forskellige dyr og planter og fred og ro. De befæstede arealer i brokvartererne, f.eks. Skt. Hans Torv, får færrest point i bynaturindekset. Her er næsten ingen planter og dyr, og der er meget larm. Valbyparken er igen en vinder, når det gælder den oplevede værdi, men Amager Fælled og Kagsmosen er også populære naturområder. Ikke kun de egentlige parker får flotte karakterer, kirkegårdene byder også på naturoplevelser. Sundby Kirkegård giver for eksempel den samme naturmæssige oplevelse som Kirkemosen, selv om Kirkemosen biologisk set rangerer langt højere. Undersøgelsen af naturkvaliteten vil blive gentaget hvert 3.-5. år for at følge udviklingen i byens grønne områder.

Biologisk værdi for 22 udvalgte områder i København, 2003

Oplevet værdi for 22 udvalgte områder i København, 2003

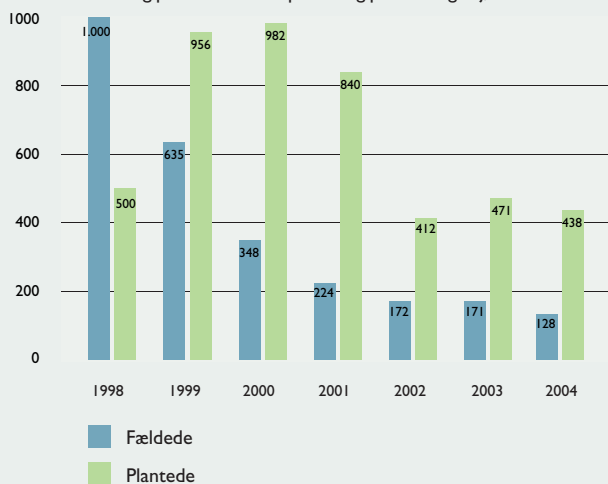
UJÆVN FORDELING AF FRITIDSAREAL

Det er københavnernes på Vesterbro, Indre og Ydre Nørrebro samt Sundbyvester, der har færrest m² fritidsareal pr. indbygger. Tabellen er baseret på kommuneplanens opgørelser af fritidsarealer (de såkaldte 01-områder), som består af både kirkegårde, idrætsanlæg, kolonihaver og en blanding af arealer, der er grønne og offentligt tilgængelige sammen med arealer, som er helt lukkede og udnyttet til bygninger. Det samlede fritidsareal er faldet med 10.000 m² i 2004, svarende til et areal på størrelse med to fodboldbaner. Samtidig er befolkningstallet steget med små 1.000 personer.

Fritidsareal i m² pr. indbygger i bydelene, 2003

Vesterbro	2
Indre Nørrebro	2
Ydre Nørrebro	3
Sundbyvester	3
Ydre Østerbro	10
Sundbyøster	11
Kongens Enghave	15
Indre Østerbro	18
Valby	18
Indre By	24
Christianshavn	26
Vanløse	34
Bispebjerg	36
Brønshøj-Husum	49
Vestamager	311

Fældede og plantede træer i parker og på offentlig vej, 1998 - 2004

438 NYE TRÆER I 2004

I Bygge- og Teknikforvaltningens handlingsplan for genplantning er målet, at der hvert år i 10 år bliver plantet 500 nye gade-træer. Målet blev ikke opfyldt i 2004 med opstammede store træer. Det skyldes, at et træplantningsprojekt i Hillerødgade af økonomiske årsager bliver gennemført i 2004 og 2005 i stedet for kun i 2004. Langs Lossepladsvej er der plantet flere hundrede små træer.

➔ KVALITETEN AF GRØNNE OMRÅDER FORBEDRES LØBENDE

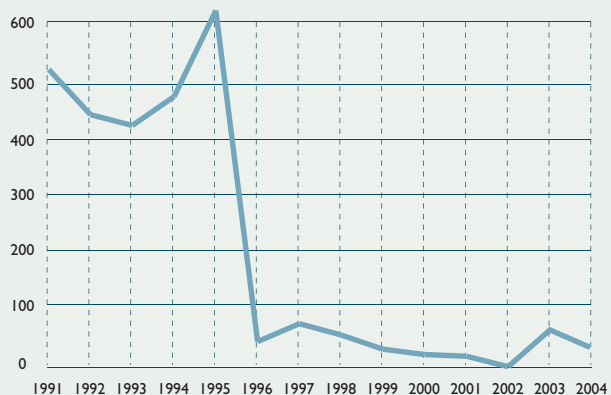
Det er Københavns Kommunes strategi at forbedre kvaliteten af de eksisterende grønne områder. Bl.a. er baneterrænet gennem Nørrebro forvandlet til et grønt bånd med en cykelrute, og Sønder Boulevard på Vesterbro udvikles til et parkstrøg med grønne byrum, der inviterer til ophold, leg og bevægelse. Også de mange træplantninger er med til at give københavnere mulighed for flere grønne og rekreative oplevelser. Bygge- og Teknikforvaltningen arbejder desuden på at finde byens såkaldte FRIMærker – de glemte hjørner samt brede, men svagt trafikerede veje – og omdanne dem til arealer med plads til leg, ophold og bevægelse. Formålet er at øge de grønne og rekreative arealer i den tætte by. Trods flere forskellige initiativer er det dog fortsat en stor udfordring at rette op på den skæve fordeling af rekreative arealer til københavnere.

STRATEGI FOR BIOLOGISK MANGFOLDIGHED PÅ VEJ

Københavns Kommune er i gang med at udvikle en strategi for biologisk mangfoldighed, der bl.a. går ud på at pleje de grønne områder på en måde, der øger den biologiske mangfoldighed. I de seneste udviklingsplaner for Amager Fælled, Fæstningsringen, Utterslev Mose og Ryvangens Naturpark indgår styrkelse af bynaturen som et vigtigt aspekt.

Allerede nu efterleves naturhensynet i mange parker. Det gælder f.eks. Damhusengen, Utterslev Mose og Østre Anlæg, hvor man flere steder lader det høje græs med vilde urter stå og kun slår det én gang om året efter frøsætning. Andre steder får de udgåede træer lov at stå eller blive liggende, når de er fældede, så insekter og fugleliv får bedre betingelser. På Amager Fælled, i Utterslev Mose og i Ryvangens Naturpark lader man bl.a. får og heste afgræsse udvalgte områder. Det giver naturen et præg af overdrev i modsætning til slåmaskinens totalklipning. Dyrene kan også pleje mere ujævnt terræn, så særlige værdier i landskabet bevares. Endelig er dyrene i sig selv et fint islæt i bynaturen. Heste findes på Amager Fælled og får bl.a. i Utterslev Mose og Ryvangens Naturpark.

Forbrug af kemiske ukrudtsmidler i parker og langs offentlige veje, 1991-2004

FALD I FORBRUG AF HERBICIDER

Siden 1996 har kommunen arbejdet på at nedbringe forbruget af kemisk ukrudtsbekæmpelse (herbicer). Målet er, at herbicer ikke må anvendes på kommunale arealer, og Bygge- og Teknikforvaltningen vil udfase brugen af RoundUp helt inden udgangen af 2006. I dag bruges herbicer kun til at bekæmpe bjørneklo. Forbruget er i 2004 faldet til 27 liter. Faldet skyldes primært, at bekæmpelsen kom hurtigere i gang og dermed ikke krævede så store mængder, da planterne var små. Desuden gennemførte Vej & Park i foråret 2004 en kampagne overfor andre grundejere, som generelt har betydet et fald i mængden af bjørneklo. Mængden af bjørneklo er i øvrigt meget afhængig af vejret.

MERE BADEVAND PÅ VEJ

Vandmiljøet i København har det bedre. I fremtiden vil der blive stadig flere muligheder for at bade. Og der er fremdrift i genopretningen af byens søer og vandløb.

Københavnerne kunne i 2004 for tredje år i træk bade i havnen, og igen i 2005 forbedres mulighederne for at bade. Det sker, når den nye Amager Strandpark åbner i august. Københavns Kommune har desuden planlagt projekter, der forventes at give badevandskvalitet i resten af havnen i 2006 og i Svanemøllebugten i 2007. Kun Kalveboderne mangler en plan for badevandskvalitet, og Københavns Kommune vil igangsætte et samarbejde med en række kommuner om planen. Forbedringen af vandkvaliteten i havnen gennem de sidste 10 år skyldes nye, store regnvandsbassiner, som forhindrer, at der løber spildevand ud i havnen, når det regner.

MULIGHED FOR AT FANGE ØRRED OG HORNFIKSK

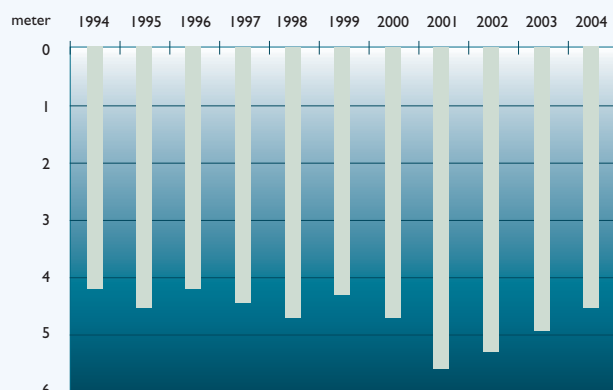
Dyre- og plantelivet i Københavns Havn er stadig påvirket af tidligere udledninger fra virksomheder og kloakker, der bl.a. har forurennet havnebunden med tungmetaller. Nye undersøgelser viser dog, at vandet i havnen nu er så rent, at Københavns Kommune vil opfordre Fødevarestyrelsen til at ophæve totalforbudet mod fiskeri. I første omgang får lystfiskere formentlig lov til at fange havørreder og hornfisk fra udvalgte pladser. Der er fortsat brug for at finde ud af, hvilke tiltag, der er de mest egnede til at reducere påvirkningen fra tungmetallerne i havnebunden på dyre- og plantelivet i havnen.

MÅL FOR VANDOMRÅDER

- Inden 2011 skal vandet langs hele kommunens kystlinie og i havnen have badevandskvalitet (Københavns Kommuneplan 2001).
- Der skal opnås klarvandede og biologisk stabile økosystemer til sikring af et rigt og varieret dyre- og planteliv i de ferske og marine vandområder. Vandområderne skal leve op til målsætningerne inden 2015 (Agenda 21 plan).
- Sedimentkvaliteten i havnen skal forbedres inden udgangen af 2015 (Agenda 21 plan).
- Der skal skabes øget biologisk mangfoldighed og rekreativ udnyttelse af de rørlagte vandløb inden 2015 (Agenda 21 plan).

Sigtdybde i Københavns Havn

GOD SIGTDYBDE I HAVNEN

Selvom sigtdybden i havnen er faldet lidt, er den fortsat god i 2004. Der er ikke længere så meget trafik i havnen, som hvirvler materiale op fra bunden. Og der er færre udledninger af partikler, fosfor og kvælstof fra overløb til kloakkerne. Samtidig har havnen en stor vandgennemstrømning, der sikrer god udskiftning af havnevandet. Sigtdybden er et mål for vandets klarhed. Og dermed indirekte et udtryk for, hvor mange alger der er i vandet. Sigtdybden angiver, hvor langt man kan se en hvid skive, der sænkes ned i vandet.

Den nye Amager Strandpark åbner efter planen i august 2005. Ud for den gamle strand kommer der en lagune og en kunstig ø med endnu en sandstrand. Øen er næsten to en halv kilometer lang og ender i en mole i nord og en anløbshavn i syd. Stranden bliver delt op i to områder - i nord en naturpræget strand med sandklitter og i syd en strand med promenade, grønne områder og plads til aktiviteter.

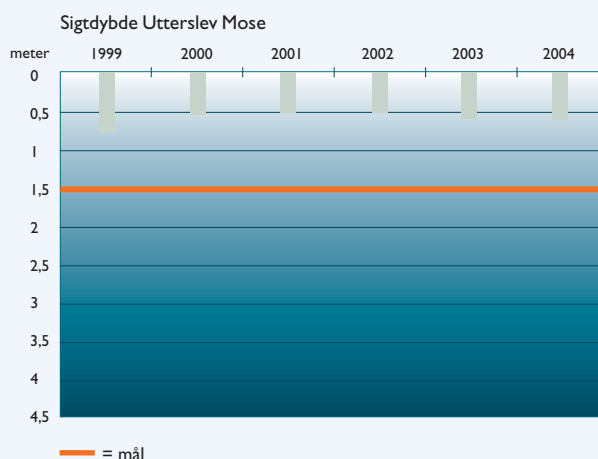
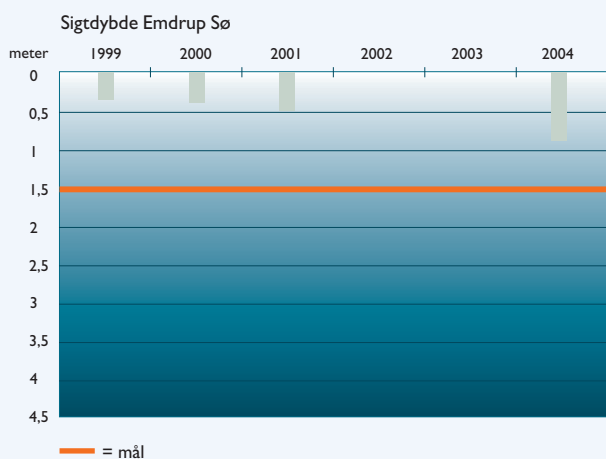
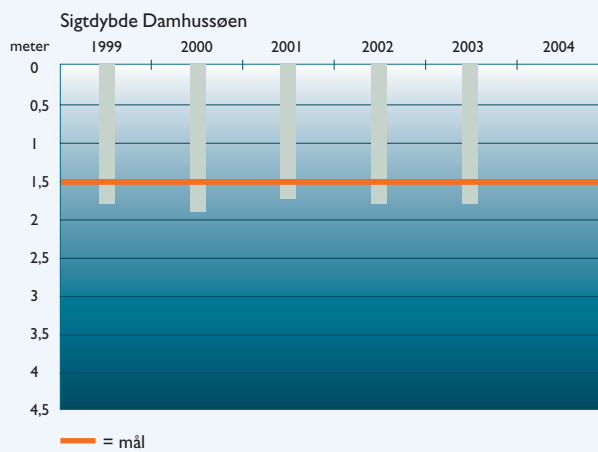
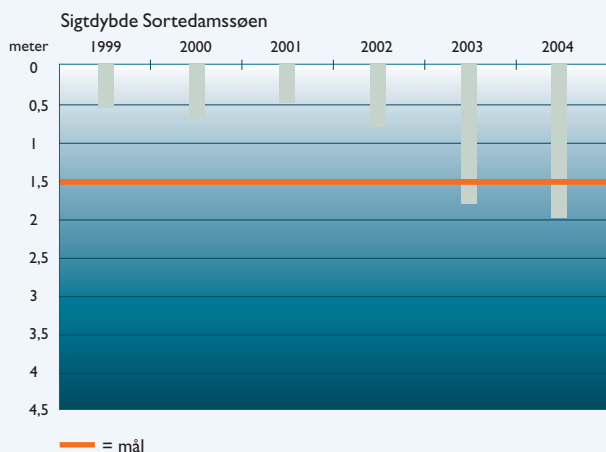
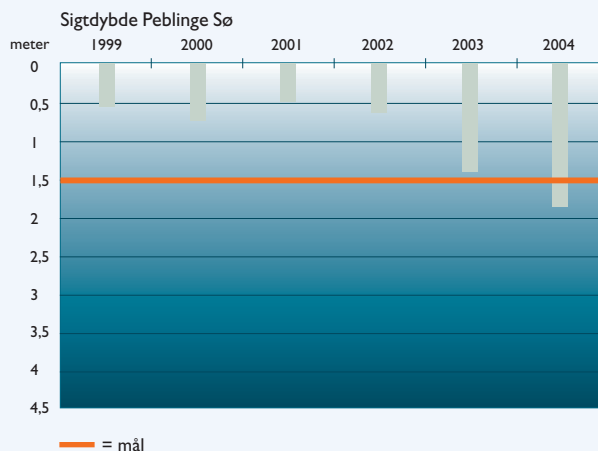
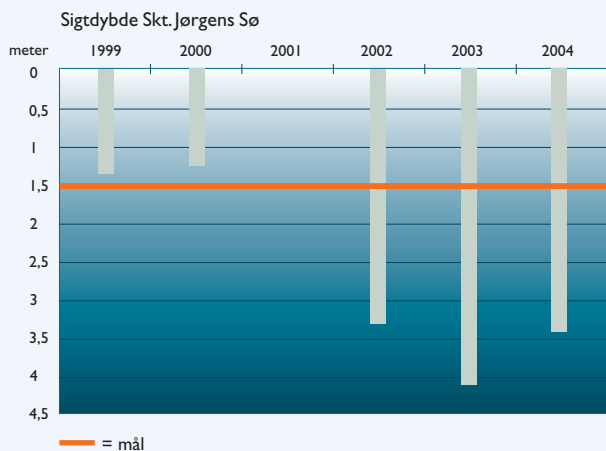

➔ MERE LIV I DE INDRE SØER

Københavns Kommune har som mål, at søerne og åerne skal have klart vand og et alsidigt dyre- og planteliv. Damhussøen har levet op til dette mål i mange år. Også fire ud af de fem Indre Søer lever op til deres mål og har i dag klart vand og et tæt dække af planter på bunden. Årsagen er et stort miljøgenopretningsprojekt, der blev påbegyndt i 2002. I de nordlige vandområder, som omfatter Fæstningskanalen, Uterslev Mose, Søborghus Rende og Emdrup Sø, er der stadig et stykke vej til målet. Det samme gælder Damhusåen/Harrestrup Å og flere af de små søer i byens parker.

NORDLIGE VANDOMRÅDER HAR HØJ PRIORITET

Københavns Kommune udarbejder vandplaner for de større vandområder. I vandområdeplanen beskrives de tiltag, der skal til for at genoprette en god vandkvalitet i et område. Københavns Kommune skal både samarbejde med omegnskommuner om at reducere spildevandsudledningen og selv restaurere vandløb og søer for at genoprette den biologiske og kemiske balance. Frem til 2007 er den vigtigste indsats i de ferske vandområder at gennemføre Vandområdeplanen for De Nordlige Vandområder, som er vedtaget i Københavns Borgerrepræsentation, men endnu ikke finansieret. Der skal bruges i alt ca. 60 mio. kr. til restaureringen. Det er muligt at sætte de nødvendige projekter i gang i etaper. Første etape er at restaurere vandløbene Nordkanalen og Søborghus Rende, og det kan påbegyndes i 2006, såfremt midlerne bevilges. Det vil koste cirka 12 mio. kr.

KLART VAND I FIRE UD AF SEKS SØER

Damhussøen, Sortedamssøen, Peblinge Sø og Skt. Jørgens Sø overholder målene for sigtdybde. Det er nyt, at De Indre Søer overholder kravet. Siden 2002 har kommunen gennemført et meget omfattende genopretningsprojekt i De Indre Søer for at skabe god vandkvalitet. Den forbedrede sigtdybde er et tegn på, at projektet er lykkedes. Sigtdybden i Emdrup Sø ser også ud til at være forbedret, men flere målinger er nødvendige for at fastslå, om det er en varig forbedring. I Utterslev Mose er sigtdybden uændret, selv om belastningen fra overløb fra kloakkerne

er blevet væsentlig mindre de sidste 30 år. Årsagen er en stor mængde slam på bunden af mosen, som giver algevækst hver sommer.

Sigt dybden er et mål for vandets klarhed. Og dermed indirekte et udtryk for, hvor mange alger, der er i vandet. Sigtdybden angiver, hvor langt man kan se en hvid skive, der sænkes ned i vandet. Den røde linje viser målet for sigtdybden. De manglende søjler for nogle år er udtryk for, at der ikke er målt sigtdybde de pågældende år.

Ordningen for indsamling af pap i etageejendomme udbygges fortsat i 2005. Målet er, at der skal indsamles mere end 4.000 tons pap fra husholdninger i 2008. Det svarer til godt 8 kg pr. indbygger.

MÅL FOR AFFALD

Affaldsplan 2008 har fem overordnede målsætninger:

- mindre affald og færre farlige stoffer i affaldet
- bedre udnyttelse af ressourcerne i affaldet og mindre affald til forbrænding og deponering
- mest miljø for pengene
- et affaldssystem, der passer til byen
- et affaldssystem, der er logisk og velkendt.

Herudover indeholder affaldsplanen en prognose for affaldsmængderne fra 2005 til 2016 og sætter mål for, hvor mange procent af affaldet, der skal genanvendes. Der er desuden mål for, hvor meget der skal indsamles af forskellige slags affald fra forskellige sektorer. For eksempel skal der indsamles 23.000 tons papir fra husholdninger til genanvendelse i 2008.

DET KNIBER MED GENANVENDELSE

Udviklingen i de samlede affaldsmængder i Københavns Kommune har været bedre end forventet i Affaldsplan 2004. Men københavnernes producerer dog stadig mere husholdningsaffald. Det er især mængderne af storskrald og affald til genbrugsstationerne, der stiger. Det tyder på, at den voksende mængde husholdningsaffald blandt andet stammer fra boligforbedringer som nye møbler og nyt køkken. Mængden af dagrenovation er også steget lidt på trods af, at københavnernes har sorteret mere papir, pap og glas fra til genbrug. Det skyldes blandt andet, at vi er blevet flere borgere i kommunen. Mængden af affald fra erhverv er stagneret, og der er blevet mindre byggeaffald, fordi færre bygninger bliver revet ned.

LANGT FRA 2004-MÅL FOR GENANVENDELSE

Gennem de sidste tre år er genanvendelsen af affald fra husholdninger, erhverv og byggeri stagneret. Det betyder, at kommunen kun har nået få af de mål for genanvendelse, som blev vedtaget for fire år siden med Affaldsplan 2004. Målene for indsamling af farligt affald og elskrot fra husholdninger i 2004 er indfriet, men genanvendelsen af papir og glas fra husholdninger er langt fra 2004-målene. Målsætningerne for indsamling af papir og glas i 2008 er justeret ned i Affaldsplan 2008. Målet for indsamling af pap i 2004 er heller ikke nået, bl.a. fordi en udbygning af ordningen for indsamling af pap fra etageejendomme er blevet forsinket. Det nye mål i Affaldsplan 2008 er, at der skal indsamles mere end dobbelt så meget pap i 2008 som i 2004, og der skal indsamles mere farligt affald og elskrot i 2008.

NY »AFFALDSPLAN 2008« VEDTAGET

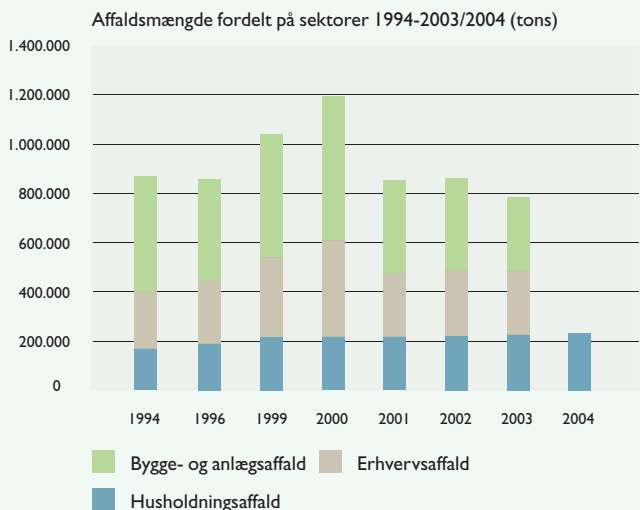
De nye mål for genanvendelse i Affaldsplan 2008 er ambitiøse, men realistiske. Udviklingen i genanvendelsen kan kommunen påvirke ved at gøre det lettere for borgerne at sortere og aflevere affaldet de rigtige steder. Og ved at føre tilsyn med, hvordan virksomheder håndterer affaldet. Udviklingen i de samlede mængder affald hænger sammen med både den økonomiske udvikling, erhvervs sammensætning og byggeaktiviteten i byen. Kommunens muligheder for at forebygge affald er begrænset til information og frivillige tiltag blandt borgere og virksomheder, herunder kommunens egne virksomheder.

Den nye Affaldsplan 2008 indeholder over 100 initiativer, som skal forbedre affaldshåndteringen i København. Planen blev vedtaget af Borgerrepræsentationen den 17. marts 2005 og gælder fra 2005 til 2008. Kommunen forventer, at initiativerne kan gennemføres uden at ændre på budgetrammen.

Flere nærgenbrugsstationer og kvartermiljøstationer er et centralt led i planen. Flere glasbeholdere på gaden, flere byttecentre, tilsynskampagner og et tilbud om affaldsagenter, som skal vejlede virksomhederne i at undgå affald, er andre eksempler på kommende initiativer.

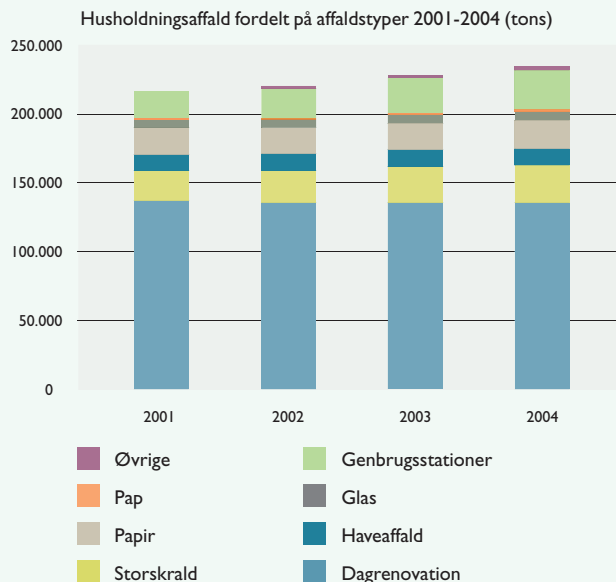
LILLE FALD I AFFALDSMÆNGDEN

Mængden af husholdningsaffald er stadig stigende. Til gengæld er mængden af erhvervsaffald stagneret, og der er mindre byggeaffald. Mængden af erhvervsaffald og affald fra bygge- og anlægsvirksomhed i 2004 bliver først gjort op efter regnskabs deadline.

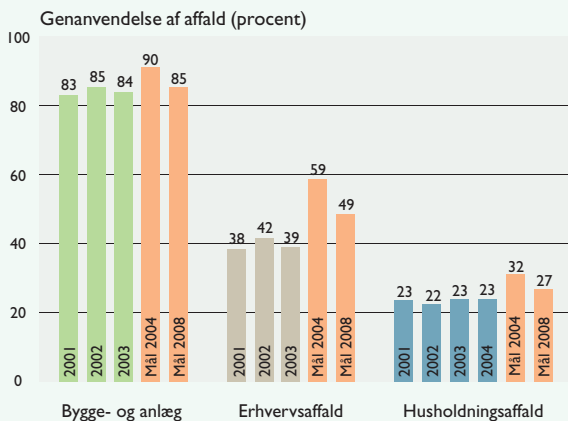
MERE STORSKRALD

De største stigninger i mængden af husholdningsaffald er sket på storskrald og affald afleveret på genbrugsstationerne. Det tyder på, at affaldet stammer fra boligforbedringer som nye møbler, nyt køkken osv. Mængden af dagrenovation er også steget.

GENANVENDELSE STAGNERER

Genanvendelsen af affald fra erhverv, husholdninger og bygge- og anlægsvirksomhed er stagneret. For erhvervsaffald er der sket et lille fald fra 2002 til 2003, som skyldes, at der er mindre affald af jern og metal. 2004-tal for erhverv og bygge- og anlægsvirksomhed foreligger først efter regnskabs deadline.

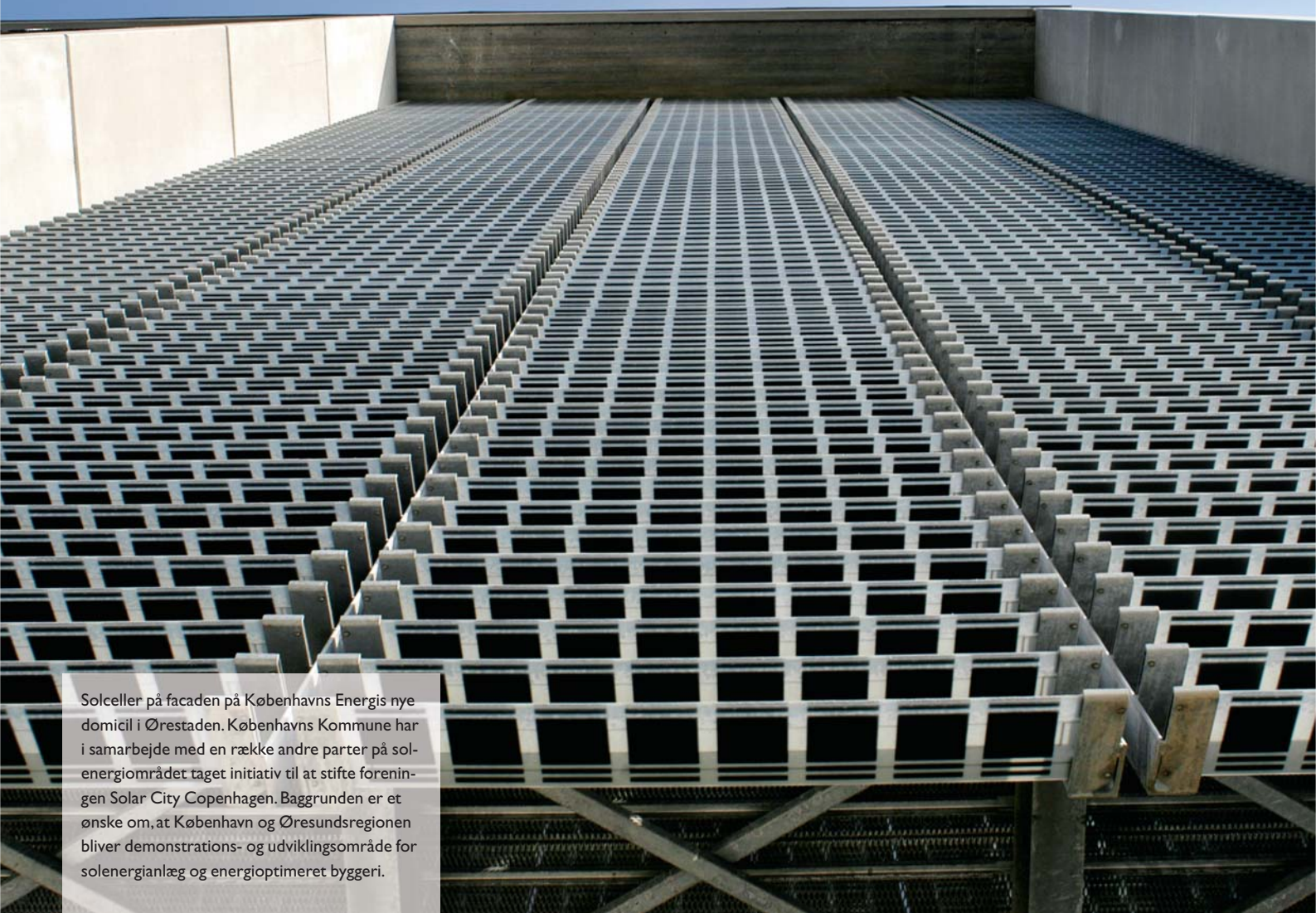
NYE MÅL FOR GENANVENDELSE

Målene for genanvendelse af papir, glas og pap fra husholdninger i 2004 er langt fra nået. Til gengæld er målene for indsamling af farligt affald og elskrot i 2004 nået.

Indsamlet glas, papir, farligt affald, elskrot og pap, der genanvendes (kg. pr. indbygger)

	2004	Mål 2004	Mål 2008
Papir	40,8	59,6	45,0
Glas	12,2	20,9	19,2
Pap	4,0	6,9	8,5
Elskrot	1,79	1,5	8,95
Farligt affald	1,08	0,99	1,26

CO₂ UDSLIP STOR UDFORDRING

Solceller på facaden på Københavns Energis nye domicil i Ørestaden. Københavns Kommune har i samarbejde med en række andre parter på solenergiområdet taget initiativ til at stifte foreningen Solar City Copenhagen. Baggrunden er et ønske om, at København og Øresundsregionen bliver demonstrations- og udviklingsområde for solenergianlæg og energioptimeret byggeri.

MÅL FOR ENERGI

- I Københavns Kommunes CO₂-plan er det målet, at CO₂-udledning fra energiforbrug, transport og affaldshåndtering skal reduceres med 35 procent i perioden 1990-2010.

I 2004 er udslippet af både CO₂ (kuldioxid) og NO_x (kvælstofoxider) faldet i forhold til 2003. På trods af, at elforbruget er steget svagt. Større elproduktion på de norske og svenske vandkraftværker og større produktion af el fra vind og biomasse er hovedårsagerne til faldet i udledning af CO₂ og NO_x. Set over flere år går udviklingen fortsat den rigtige vej, når det gælder reduktion af CO₂-udledning. Det bliver dog ikke muligt at nå Københavns Kommunes mål om at reducere CO₂-udledningen med 35 procent fra 1990 til 2010, da der ikke er sat midler af til alle indsatsområder i kommunens CO₂-plan fra december 2002.

MERE MILJØVENLIG FJERNVARME

Et af de største og mest betydende miljøprojekter er tilslutning til fjernvarmenettet i København, så overskudsvarmen fra elproduktion udnyttes. Over 97 procent af københavnernes er nu tilsluttet fjernvarme. Næste skridt er at gøre produktionen af fjernvarme endnu mere miljøvenlig. Et af indsatsområderne er geotermi, hvor varme fra jordens indre udnyttes. Københavns Energi samarbejder med en række andre

FALD I UDSLIP AF KULDIOXID (CO₂) OG KVÆLSTOFØXIDER (NO_x)

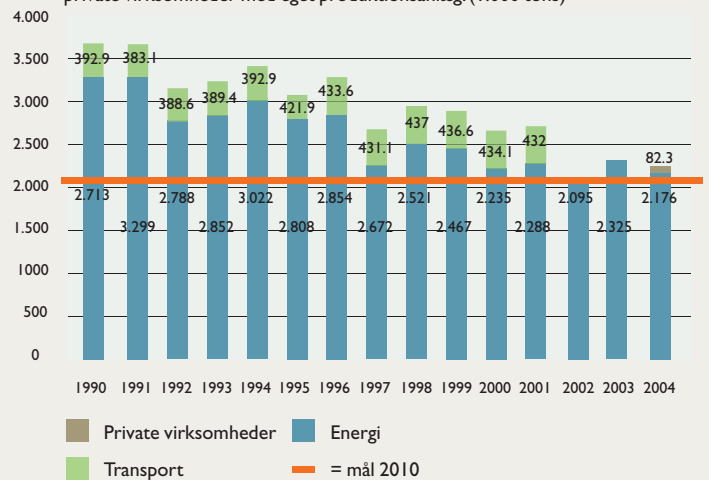
Det samlede CO₂-udslip fra Københavns energiforbrug er faldet med næsten 20 procent fra 1990 til 2004. Det skyldes først og fremmest, at flere har fået fjernvarme i perioden. I 2004 er udslippet af både CO₂ og NO_x faldet i forhold til året før på trods af, at elforbruget er steget svagt. Det skyldes en større produktion på de norske og svenske vandkraftværker i 2004 end i 2003. Stor vandkraftproduktion medfører lavere elpriser og dermed mindre incitament til at producere på ældre kraftværksblokke, som ofte har høj miljøbelastning. En anden årsag er, at der har været en stigning i elproduktionen fra vind og biomasse. Den øgede vindkraftproduktion skyldes den ny havmøllepark ved Rødsand og mere vind i 2004 end i 2003.

Stigningen i NO_x-udledningen fra 2002 til 2003 skyldes omlægningen fra orimulsion (et olielignende produkt) tilbage til kul på Asnæsværkets blok 5. Derudover har øget eleksport også haft betydning.

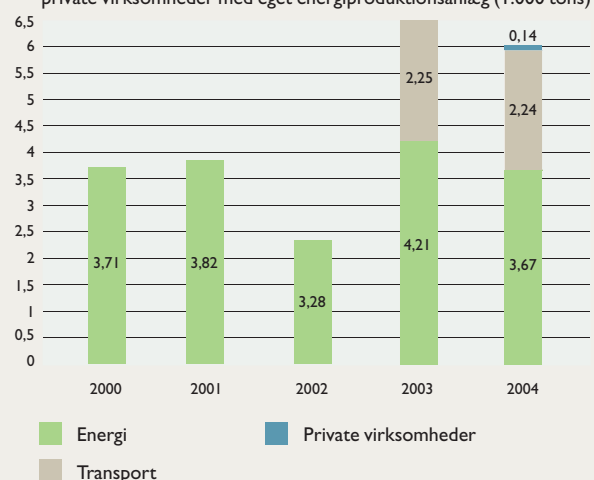
I tallene indgår den udledning, der fremkommer ved afbrænding af københavnerens affald på Amagerforbrænding og Vestforbrænding. I alt er CO₂-udledningen fra dette affald beregnet til ca. 63.000 tons i 2003. Det har de sidste tre år ikke været muligt at vise pålidelige data for CO₂-udledning fra trafikken. Derfor er den samlede udledning længere fra målet, end figuren umiddelbart viser.

Miljøkontrollen er fra 2004 begyndt at udføre beregninger af luftforureningen fra køretøjer på hele kommunens vejnet med et nyt beregningsprogram. Med programmet er det muligt at få et bedre overblik over luftkvaliteten forskellige steder i byen. Miljøkontrollen har valgt at beregne NO_x-udledningen et år tilbage på baggrund af trafikdata fra 2003. Derfor er der ikke tal for de tidligere år.

CO₂-udledning fra energiproduktion (inkl. affaldsforbrænding), transport og private virksomheder med eget produktionsanlæg. (1.000 tons)

NO_x-udledning fra energiproduktion (inkl. affaldsforbrænding), transport og private virksomheder med eget energiproduktionsanlæg (1.000 tons)

energiselskaber om et projekt, der sigter på at udnytte det varme vand i undergrunden under København. I starten af 2005 blev et geotermisk anlæg sat i drift ved Amagerværket. Det kan forsyne ca. 4.000 husstande med miljørigtig varme gennem fjernvarmerørene, og anlægget forventes at reducere CO₂-udslippet med 3.200 tons pr. år. Dele af Amagerværket er også gået over til at fyre med biobrændsel, hvilket også vil medvirke til at mindske udslippet af bl.a. kuldioxid.

Øget rådgivning om, hvordan fjernvarmekunder sparer på varmen og forbedrer afkølingen, forventes også at have en positiv indvirkning på miljøbelastningen i de kommende år.

NY BYGASTYPE PÅ VEJ

Københavns Kommune satser på bygassen i fremtiden. Ikke mindst fordi gas er en miljøvenlig energikilde. Ved forbrug af gas udledes der betydelige mindre mængder af fx CO₂ end ved forbrug af el. Fra 2007 ændres bygastypen til den endnu mere miljøvenlige Bygas2. Ændringen sker i 2007, når det gamle Sundby Gasværk ned-

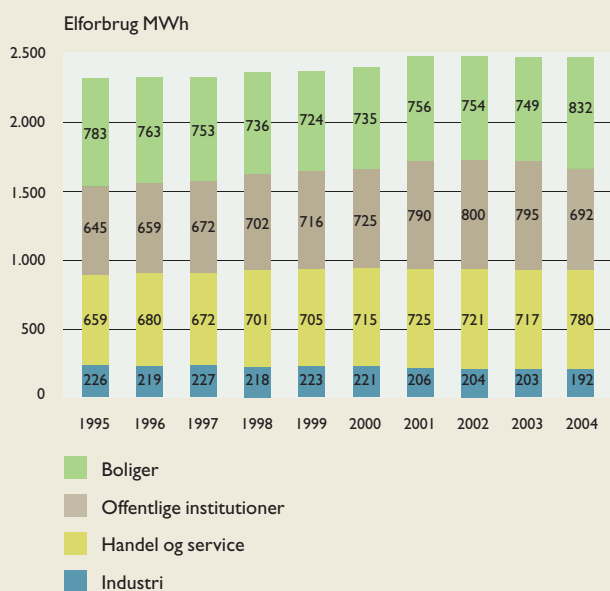

➔ lægges og erstattes af mindre produktionsanlæg. Produktionen er enkel og energibesparende, fordi Bygas2 kun består af naturgas og ren luft, som blandes 1:1, før den sendes ud til forbrugerne.

I dag er det primært private køkkener, storkøkkener og bagerier, der bruger bygas. Men det kan også være en fordel at bruge gas i vaskerier og som energikilde til befugtningsanlæg samt klimaanlæg, air-condition m.m. Fra 2003-2004 er der etableret gasforsyning til bl.a. Nørrebro Bryghus, ni restauranter i Field's og Karen Blixen Parken med 120 boliger i Ørestaden.

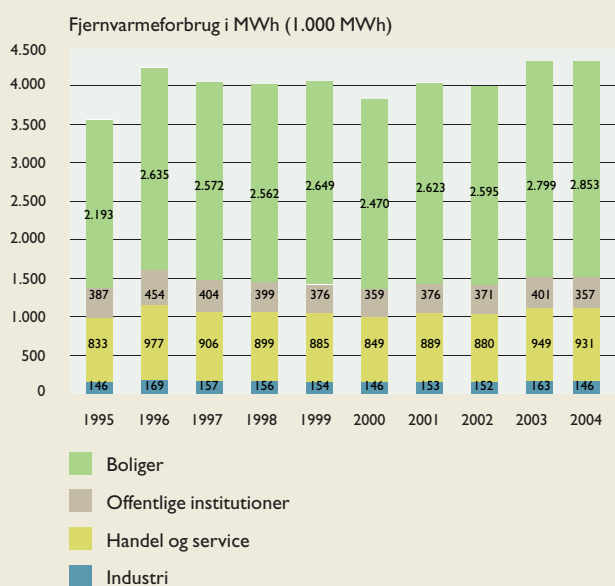
»SOLSTRØM«

Udover geotermi, som er en af fremtidens naturlige energikilder, har Københavns Energi også medvirket til, at omkring 20 solcelleanlæg er tilsluttet elnettet i Kø-

ELFORBRUGET ER STEGET SVAGT

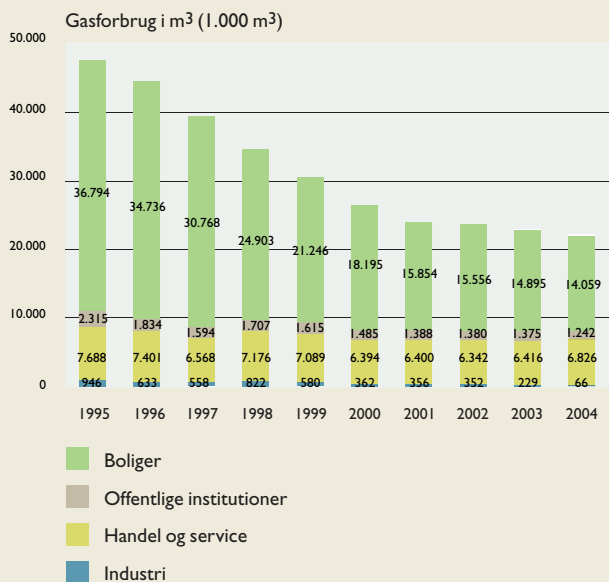
Det samlede elforbrug i København er steget svagt. Industrien har siden 1999 haft et faldende elforbrug, mens der har været en stigning inden for handel og service, mest markant fra 2003 til 2004. De offentlige institutioners elforbrug er også steget siden 1995, men har dog været faldende i 2003 og 2004. Husholdningernes elforbrug er efter en stagnation begyndt at stige igen. Der er flere årsager til stigningen i elforbrug, bl.a. mange store bygge- og anlægsprojekter, f.eks. Operaen, Skuespilhus, DR-byen samt flere kontor-, butik- og boligbyggerier i Ørestaden, Nordhavnen og langs havnefronten. I husholdninger skyldes det stigende elforbrug et stadig stigende antal elektriske apparater og et stort standby-forbrug.

FJERNVARMEFORBRUGET ER STAGNERET

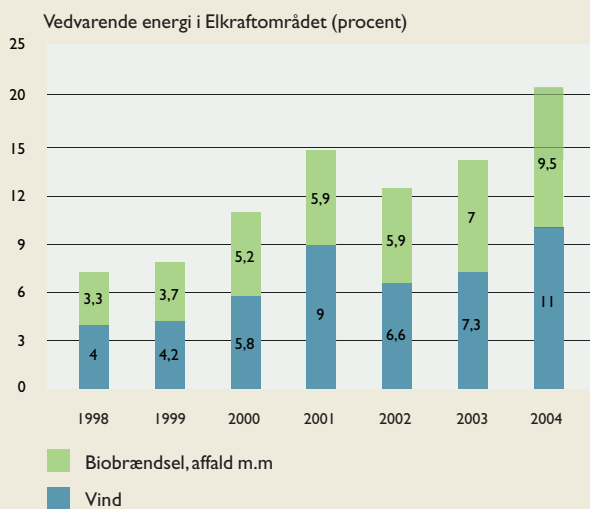
Efter en stigning i 2003 er fjernvarmeforbruget stagneret i 2004. Fjernvarme erstatter elopvarmning og de langt mere forurenende private oliefyre. I begyndelsen af 90'erne blev det lovpligtigt at være tilsluttet fjernvarmenettet. Da tilslutningsfristen for parcelhuse udløb i starten af 2003, var cirka 96 procent af de københavnske husstande tilsluttet fjernvarmesystemet. Primo 2004 var det over 97 procent.

benhavn. De 20 solcelleanlæg producerer ca. 80.000 kWh svarende til 35 kunders elforbrug. Som noget nyt tilbyder Københavns Energi »Solstrøm«, som er strøm produceret på solceller. Solstrømmen produceres i Københavns Energis lokalområde uden nogen former for støtte.

TILBAGEGANG FOR GASSEN

Generelt er bygas kraftigt på retur, og det er ærgerligt set med miljøøjne. For hvis bare 3000 komfurer skiftes fra el til gas, sparer det atmosfæren for mere end 1000 tons CO₂ årligt. Kampagner for at bevare bygas har specielt virket over for restaurationskøkkener, mens private stadig vælger bygas fra til fordel for elkomfurer. Desuden har fjernvarme flere steder

GANG I VINDENERGIEN

Produktionen af vedvarende energi i Østdanmark bidrager til at nedsætte udslippet af CO₂ og NO_x. Den øgede vindkraftproduktion skyldes den ny havmøllepark ved Rødsand, som blev sat i drift i efteråret 2003, samt at 2004 var et mere vindrigt år end 2003.

I 2004 stod Gefionspringvandet færdigt efter en omfattende renovering. Springvandet blev sat ud af drift i 1999, hvor der blev konstateret et vandspild på op mod 50 kubikmeter i døgnet. Den store udsivning var til fare for hele anlæggets konstruktion, så man var nødt til at lukke springvandet ned, indtil årsagen til vandspildet kunne lokaliseres. Vandet vil nu igen springe hvert år fra april til oktober.

MÅL FOR VANDKVALITET OG VANDFORBRUG

- Kommunen vil reducere vandforbruget, så drikkevandskvaliteten og forsyningen sikres, og der tages hensyn til naturen i de områder, hvor vandet indvindes (Vandforsyningsplan 2001).
- Vandforbruget i husholdninger skal reduceres til 120 liter pr. indbygger pr. døgn i 2005 og 110 liter i 2010 (Vandforsyningsplan 2001).
- Vandforbruget i erhvervslivet skal reduceres til 36 liter pr. indbygger pr. døgn i 2005 og 34 liter i 2010 (Vandforsyningsplan 2001).
- Det skal på lang sigt være muligt at indvinde drikkevand i København (Agenda 21 Plan).

VANDFORBRUGET FALDER LANGSOMT

Københavnerne bruger stadig mindre vand, men forbruget falder kun langsomt. I 2004 brugte hver københavnner i gennemsnit 123 liter vand i døgnet. Målet er 110 liter vand i døgnet i 2010. For at nå dertil skal vi hver især spare 13 liter vand om dagen. Vandbesparende installationer er ikke nok til at nå målet. Vi skal fortsat ændre vaner.

En meget god grund til at spare på vandet er, at vi ikke kan være sikre på at have nok rent grundvand i fremtiden. Det københavnske drikkevand indvindes fra over 50 kildepladser, der strækker sig fra Ringsted i syd til Slangerup i nord. Vandet hentes direkte op fra undergrunden og sendes ud til forbrugerne, efter at det er blevet iltet og filtreret på vandværket. Desværre har Københavns Energi i løbet af de senere år været nødt til at lukke flere og flere borer og borer på grund af forurening med sprøjtegifte og klorerede opløsningsmidler. I 2004 var 80 borer ud af i alt 754 lukket på grund af forurening, halvdelen på grund af rester fra sprøjtemidler.

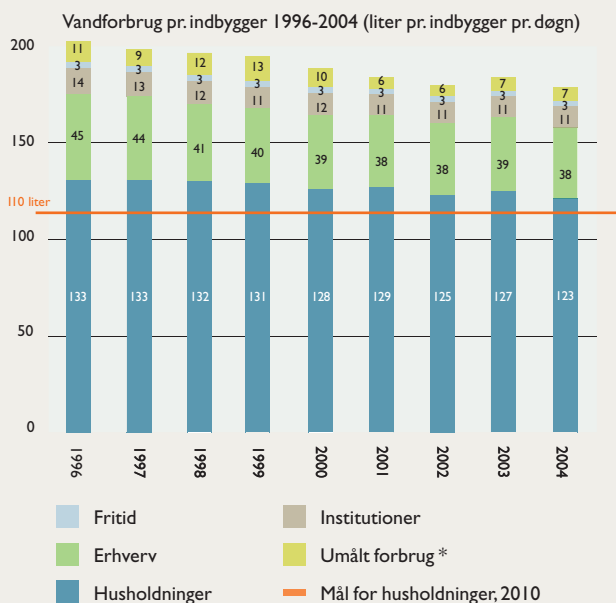
SAMARBEJDE OM AT BESKYTTE GRUNDEVANDET

I 1999 gik Københavns Energi i gang med en særlig indsats for at beskytte indvindingsområderne og grundvandet. Målet er at sikre rent ubehandlet drikkevand til københavnnerne i fremtiden. En stor del af arbejdet foregår i samarbejde med de lokale vandværker, kommuner og amter i indvindingsområdet. Siden 1999 er det lykkedes at etablere syv såkaldte vandsamarbejder, der tilsammen dækker cirka en tredjedel af Københavns Energis vandindvinding. Konkrete opgaver er bl.a. lukning af ubenyttede brønde og borer, som er som "åbne sår" ned til grundvandet. Københavns Energi samarbejder også med Skov- og Naturstyrelsen og lokale kommuner om at rejse skov i udvalgte indvindingsområder. Når træerne er plantet, må der ikke benyttes sprøjtegifte og andre forurenende stoffer. I 2004 er der bl.a. plantet træer til den nye Benløse Skov ved Ringsted og den nye Himmelev Skov ved Roskilde.

VANDMÅLERE GIVER FALD I FORBRUG

Det kræver en målrettet indsats at reducere københavnernes vandforbrug. Københavns Energis indsats for at spare på vandet er koncentreret om de områder i byen, hvor der er flest forbrugere med højt vandforbrug. Foruden rådgivning støtter Københavns Energi forsøg og aktiviteter i lokalområderne, bl.a. introduktion af vandbesparende armaturer og sparekampagner.

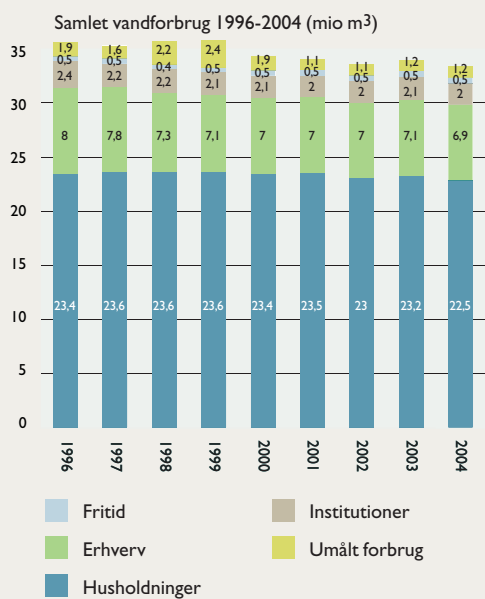
Besparelser i husholdningerne har første prioritet, da husholdningerne hæfter for 68 procent af det samlede vandforbrug i Københavns Kommune. Det er her, at mulighederne for at reducere vandforbruget er størst. Erfaringerne viser, at installation af vandmålere i de enkelte lejligheder oftest medfører et markant fald i forbruget af vand. Som et specielt initiativ giver Københavns Energi økonomisk støtte til at installere vandmålere i lejligheder. Ordningen løber over 10 år.

* Umålt forbrug = Brandslukning, ledningsarbejder, målerfejl, utætheder m.v.

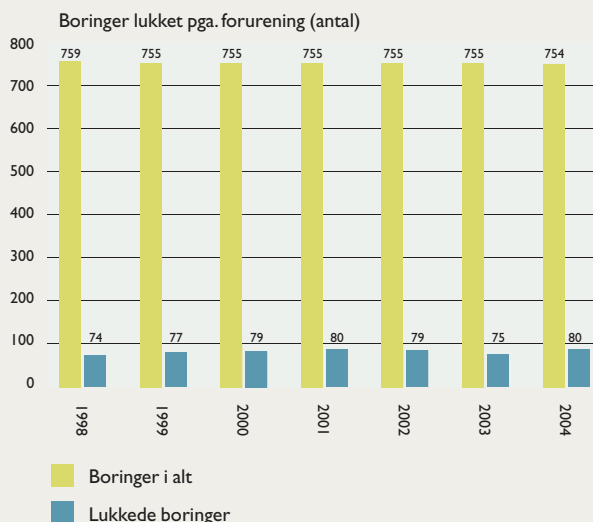
4 LITER MINDRE VAND PR. KØBENHAVNER PR. DØGN

Efter en lille stigning i vandforbruget i 2003 er vandforbruget igen faldet. I 2004 er vandforbruget faldet med 4 liter pr. døgn pr. københavnere. Men i de kommende år skal vi spare yderligere 13 liter pr. døgn, hvis vi skal nå målet på 110 liter pr. døgn pr. københavnere. Der er store forskelle på, hvor meget vand den enkelte københavnere bruger – afhængig af hvor ofte man bader, om man går i karbad, og om man vasker tøj hjemme eller på møntvask. Hver københavnere bruger i gennemsnit 45 kubikmeter (m³) vand om året. Målet for vandforbrug i erhvervssektoren er 34 liter pr. indbygger pr. døgn i 2010.

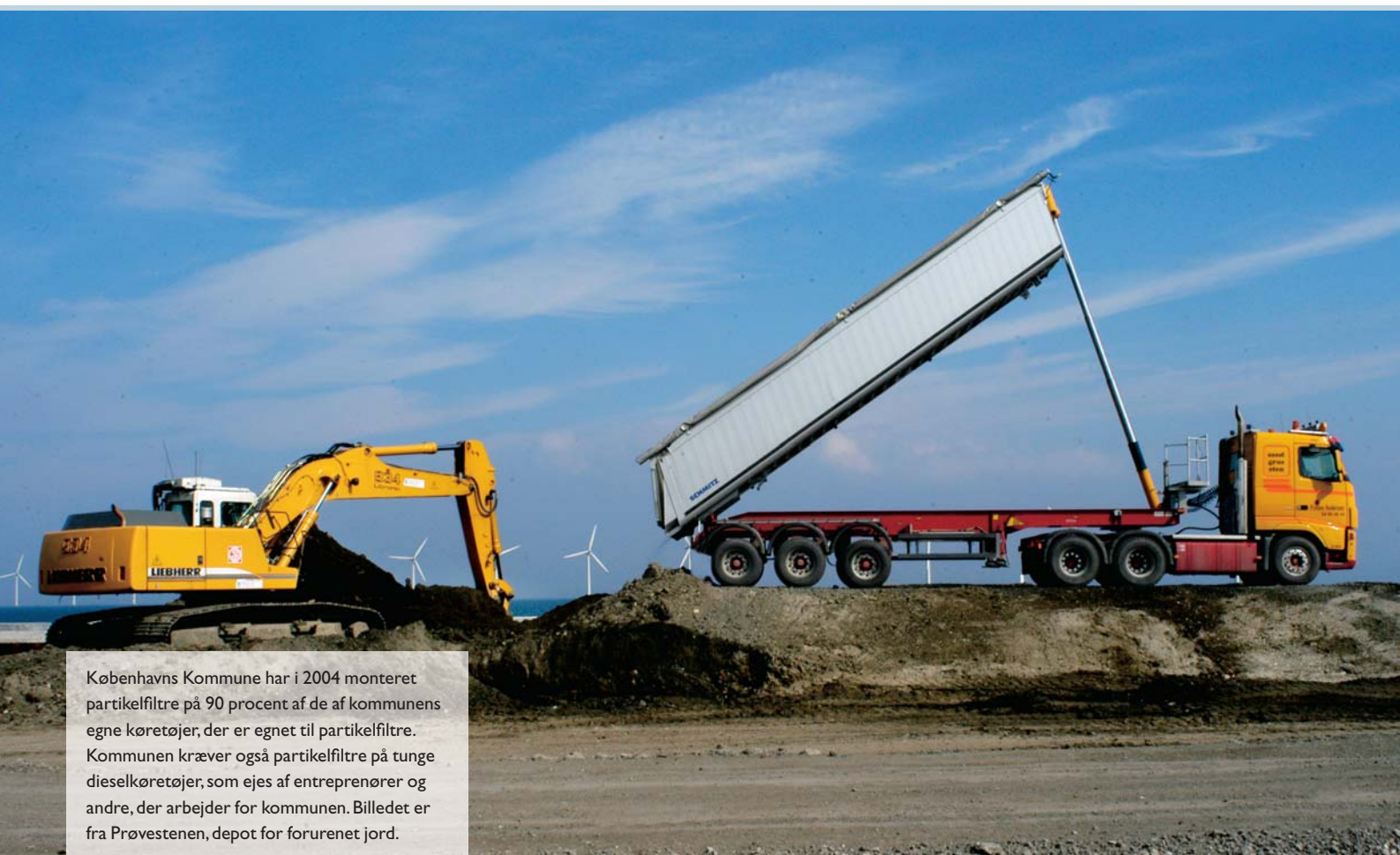
SAMLET VANDFORBRUG FALDER LANGSOMT

Siden 1996 er Københavns samlede forbrug af vand faldet med cirka 8,5 procent. Faldet fordeler sig på alle sektorer på nær fritidssektoren, som i forvejen har et lavt vandforbrug. Der skal stadig spares 17 millioner kubikmeter (m³) for at nå kommunens mål for vandforbrug i 2010.

OVER 10 % BORINGER LUKKET PÅ GRUND AF FORURENING

Seks boringer blev lukket i 2004 på grund af forurening: Fem boringer på Gladsaxe kildeplads pga. chlorerede opløsningsmidler og en boring på Nørre Dalby kildeplads pga. olieprodukter. I alt er 80 ud af 754 grundvandsboringer lukkede, fordi grænseværdier for en række uønskede stoffer er overskredet. Cirka en tredjedel af lukningerne skyldes chlorerede opløsningsmidler fra bl.a. metalindustrien og renserier. Cirka to tredjedele skyldes, at der er fundet spor af sprøjtemidler, først og fremmest et sprøjtemiddel, som det nu er forbudt at bruge.

Københavns Kommune har i 2004 monteret partikelfiltre på 90 procent af de af kommunens egne køretøjer, der er egnede til partikelfiltre. Kommunen kræver også partikelfiltre på tunge dieselskøretøjer, som ejes af entreprenører og andre, der arbejder for kommunen. Billedet er fra Prøvestenen, depot for forurenede jord.

MÅL FOR LUFTFORURENING

- Luftkvaliteten i København skal være så god, at miljøet og befolkningens sundhed ikke skades (Agenda 21 Plan).

LUFTFORURENING OG STØJ BELASTER HELBREDET

Trafikken i København skader både miljøet og borgernes sundhed. Specielt luftforurening med partikler og kvælstofdioxid (NO₂) er sundhedsskadelig, men mange borgere er også stærkt generet af støj fra trafikken. En forudsætning for at nå målene for bl.a. støjreduktion er, at der bevilges midler til at gennemføre de aktiviteter, der er beskrevet i Trafik- og Miljøplan 2004, som blev godkendt af Borgerrepræsentationen den 28. april 2005.

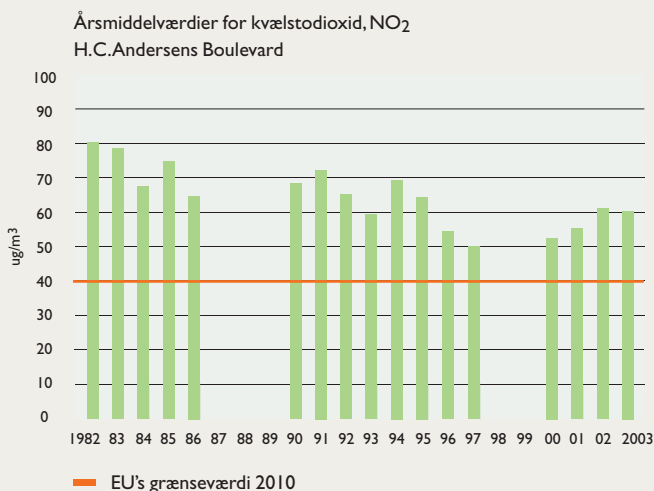
Partikelniveauet i København ligger i dag over de grænseværdier, der skal overholdes ved udgangen af 2005. Tilsvarende billede ses for NO₂, hvor beregninger viser, at vi får svært ved at nå grænseværdien, som skal være overholdt senest i 2010. Sammen med Miljøstyrelsen er Københavns Kommune i gang med et projekt, som skal belyse hvilke styringsmidler, der skal til for at overholde EU's grænseværdi for NO₂, og hvad det vil koste. Renere teknologi i køretøjer (euro-normer), miljøzoner, kørselsafgifter og bompenge er eksempler på styringsmidler.

MILJØZONE MED KRAV OM PARTIKELFILTRE

Partikelfiltre på tunge dieselskøretøjer er et vigtigt middel mod partikelforurening. Københavns Kommune har i 2004 monteret partikelfiltre på 90 procent af de af kommunens egne køretøjer, der er egnede til partikelfiltre. Kommunen kræver også partikelfiltre på tunge dieselskøretøjer, som ejes af entreprenører og andre, der arbejder for kommunen. Herudover har kommunen planer om at indføre en miljøzone i det halve af København, hvor der er påbud om partikelfiltre på alle diesel-lastbiler og busser over 3,5 tons. Desuden må køretøjerne ikke være ældre end syv år. Planerne skal dog først godkendes af Justitsministeriet. Kommunen har haft en omfattende dialog med Justitsministeriet siden 2003 om tilladelse til at indføre miljøzonen,

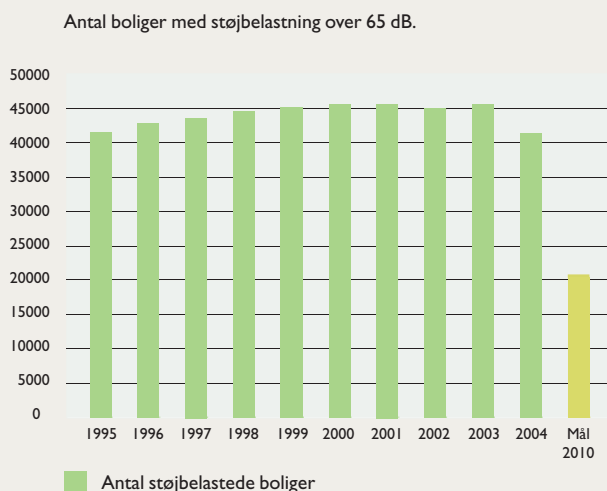
SVÆRT AT OVERHOLDE NO₂ GRÆNSEVÆRDI

På trods af, at stort set alle personbiler i dag er forsynet med en katalysator, er der kun sket et mindre fald i NO₂ niveauerne. Det betyder, at forureningen i de mest trafikerede gader ligger markant over EU's grænseværdi, som skal være overholdt i 2010. NO₂ giver besværet vejrtrækning hos især astmatikere og folk med kroniske luftvejssygdomme. Længere tids påvirkning af NO₂ er også mistænkt for at give hyppigere luftvejsinfektioner hos børn. Det er ikke muligt at skaffe 2004-tal for NO₂ før efter regnskabs deadline.

MANGE BOLIGER FORTSAT PLAGET AF STØJ

I 2004 var der cirka 4.000 færre stærkt støjbelastede boliger i forhold til 2003. Faldet kan dog ikke tages som udtryk for en generel tendens, da det bl.a. skyldes store vejarbejder på Amager, som har omdirigeret trafikken til Øresunds Boulevard, hvor der endnu ikke er boliger. Desuden er der lagt støjreducerende asfalt på Lyngbyvej.

men ministeriet har den 13. maj 2005 givet afslag på at oprette miljøzonen. De små og ultrafine partikler forårsager for tidlige dødsfald og en lang række sygdomme i kredsløb og luftveje som hjertetilfælde, bronkitis og astma.

BEHOV FOR FORSTÆRKET INDSATS MOD STØJ

To tredjedele af alle boliger i København er generet af trafikstøj over 55 dB. 40-50.000 boliger er stærkt belastet af trafikstøj over 65 dB. Af dem er cirka 7-8.000 boliger belastet med mere end 70 dB. Støj kan give søvnløshed, stress og forhøjet blodtryk og øge risikoen for hjertesygdomme.

Københavns Kommune arbejder løbende med støjensyn i den fysiske planlægning ved hjælp af krav til nybyggeri, trafiksanering, hastighedsnedsættelser mv. Kommunen har over en årrække søgt at samle trafikken på de overordnede veje for at fredeliggøre de lokale boligområder. Det betyder, at hovedparten af de særligt støjramte boliger ligger langs det overordnede vejnet. Den stigende trafik medfører samtidig en stigende belastning af de i forvejen støjudsatte boliger. Derfor er der nu behov for særlige tiltag for at dæmpe støjen fra de stærkt trafikerede veje. I 2004 har kommunen lagt støjreducerende asfalt på Lyngbyvej mellem Hans Knudsens Plads og Haraldsgade, hvor 370 boliger har fået reduceret støjen væsentligt. I Folehaven gik Miljøkontrollen og lokale beboere i 2004 i gang med at lave en plan for at nedbringe støjen. 3,5 mio. kr. er sat af hertil. Folehaven er en af byens mest støjbelastede strækninger. I 2005 lægger kommunen støjreducerende asfalt på Vigerslevvej mellem Valby Langgade og Hansstedvej, hvor 225 boliger er stærkt belastet af støj.

MÅL FOR STØJ

- Inden 2010 er antallet af boliger belastet med trafikstøj over 65 dB halveret i forhold til 1995.
- Inden 2010 er det indendørs støjniveau i boliger højst 30 dB.
- Inden 2010 er 5.000 boliger belastet med over 70 dB blevet støjisoleret.
- På længere sigt må støjen fra trafik i områder med boliger, institutioner og rekreation ikke overstige 55 dB og dermed skade borgernes sundhed.

(Kommuneplan 2001).

Deponering af forurenet jord på Kalvebod Miljøcenter, Prøvestenen. Her er en stor del af den forurenede jord fra daginstitutioner og legepladser deponeret.

DE FØRSTE AFVÆRGEANLÆG ER PÅ VEJ

Miljøkontrollen har foretaget over 100 undersøgelser og har igangsat projekteringen af otte anlæg, der skal rense jorden og grundvandet, såkaldte afværgeanlæg.

Antal undersøgelser samt projekterede og igangsatte afværgeanlæg

2004

Indledende undersøgelser	90
Supplerende undersøgelser	25
Projektering af afværgeanlæg igangsat	8
Afværgeanlæg i drift	0

RENSNING AF JORD OG GRUNDVAND I BOLIGOMRÅDER ER GODT I GANG

Jorden på alle kommunale dagsinstitutioner, offentlige legepladser og hos alle kommunale dagplejere er nu undersøgt for forurening. Jorden er fjernet alle de steder, hvor den var så kraftigt forurenet, at forureningen overskred Miljøstyrelsens såkaldte afskæringskriterium.

I 2003 vedtog Miljø- og Forsyningsudvalget at rense jord og grundvand ved boliggrunde, hvor der tidligere har ligget industri, som har brugt flygtige stoffer. I første omgang rettes indsatsen mod chlorerede opløsningsmidler, som er kræftfremkaldende. Københavns Kommune prioriterer at rense grundvandet i områder, hvor der er særlige drikkevandsinteresser, blandt andet Grøndal og Vesterbro.

I 2004 foretog Miljøkontrollen en historisk gennemgang af 66 grunde med tidligere industri for at finde mulige kilder til forurening. Herefter har Miljøkontrollen foretaget over 100 undersøgelser og har igangsat projekteringen af otte anlæg, der skal rense jorden og grundvandet, såkaldte afværgeanlæg. Afværgeanlæggene forventes etableret i 2005 og 2006, og kan forventes at være i drift i mellem fem og 15 år.

USIKKER FREMTID

Undersøgelserne af indeklimate og grundvand i boligområder er sat i gang på grundlag af Miljø- og Forsyningsudvalgets beslutning fra 2003. Undersøgelserne og afværgeanlæggene finansieres med kapitalbevillinger på baggrund af løbende indstilling fra Miljøkontrollen. Vurderingen er, at målet kan nås inden for rammerne af den nuværende plan.

Aktiviteterne for indeklimate og grundvand er en del af den offentligt finansierede indsats, som amtet varetager. Når strukturreformen træder i kraft fra 1. januar 2007 bliver disse aktiviteter overført til Region Hovedstaden. På nuværende tidspunkt kender man ikke regionens prioriteringer. Hvis regionen prioriterer indsatsen lavere end Københavns Kommune hidtil har gjort, får det konsekvenser for de fastlagte mål.

MÅL FOR JORD- OG GRUNDVANDSFORURENING ER BLANDT ANDET

- At fjerne eller minimere den fare, som forurenet jord udgør for borgerne sundhed og for grundvandet (Kommuneplan 2001).
- At jordforurening ikke udgør en indeklimate- og kontaktrisiko for borgerne. Dette mål skal nås indenfor 17 år (Strategi for indsats mod jord- og grundvandsforurening 2003).
- Ingen børn i Københavns kommune skal efter 2005 passes i institutioner, som ligger på arealer, der er forurenet over Miljøstyrelsens afskæringskriterier (Strategi for indsats mod jord- og grundvandsforurening 2003).

LEGEPLADSER FRI FOR FORURENET JORD

Miljøkontrollen har undersøgt jorden på 909 daginstitutioner, legepladser mm.

På 223 steder er jorden efterfølgende blevet fjernet, fordi den var kraftigt forurenet.

Antal undersøgte og oprensede daginstitutioner, legepladser mm.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	ialt
Undersøgte daginstitutioner, legepladser og arealer hos dagplejere	35	7	30	261	233	129	192	22	909
Oprnsede daginstitutioner, legepladser og arealer hos dagplejere	0	13	8	29	50	48	34	41	223

Københavns Miljønetværk og Bispebjerg Miljøcenter samarbejdede i 2004 om et projekt for frisører med det formål at skærpe frisørernes fokus på at undgå miljø- og sundhedsskadelige kemikalier. Frisør Zenz i Indre By modtog i maj 2005 Københavns Kommunes Miljøpris for at indføre miljø- og arbejdsmiljøvenlige produkter i sin salon og for at påvirke frisørbranchen til også at arbejde herfor.

LIV I DET LOKALE MILJØARBEJDE

Alle skal være med til at gøre København til en bæredygtig storby – både derhjemme, på arbejdet og hvor vi ellers færdes. Derfor gennemfører Københavns Kommune en lang række aktiviteter for at gøre miljøarbejdet til en naturlig del af hverdagen for borgere, organisationer og virksomheder i byen.

2004 blev et godt år for forankringen af miljøarbejdet. Agenda Centrene sætter gang i miljøarbejdet i de enkelte bydele. Og Københavns Miljønetværk tiltrækker stadig flere virksomheder fra forskellige brancher, specielt butikker og kontorer. Herudover har kommunen, som i tidligere år, støttet byøkologiske udviklingsprojekter, lavet pædagogiske tilbud til undervisning i miljø og natur og gennemført kampanjer, der er målrettet bestemte bydele eller grupper af københavnere. I 2004 gennemførte Miljøkontrollen bl.a. en miljøkampagne i Mjølnerparken på Nørrebro og Apostelgården på Vesterbro.

ROS TIL INNOVATIVE AGENDA CENTRE

Otte ud af Københavns 15 bydele har nu et Agenda Center eller en satellit: Bispebjerg, Indre Nørrebro, Sundbyøster, Valby, Vesterbro, Ydre Nørrebro, Kgs. Enghave og Indre Østerbro. I vinteren 2004-2005 blev centrene evalueret. Evalueringen giver Agenda Centrene ros for at sætte mange aktiviteter i gang, for at samarbejde med mange forskellige parter, for at være innovative og for at tage hensyn til kulturelle forhold. Cykelkurser for indvandrere, delebiler og miljøundervisning på frisørskolen er blot få eksempler på centrenes mange projekter. Formålet med Agenda Centrene er at inspirere og engagere borgere og erhvervsliv i København, så de ændrer adfærd og handler mere miljøbevidst. Desuden skal centrene sikre lokal dialog om miljø og udvikle det lokale demokrati. Det er ikke muligt i år at måle på forankring af miljøarbejdet blandt københavnere. Miljø- og Forsyningsforvaltningen er sammen med de øvrige kommuner i det såkaldte Dogme 2000-samarbejde ved at vurdere, hvordan en sådan måling bedst vil kunne ske fremover.

MÅL FOR FORANKRING

I Københavns Kommunes Agenda 21 Plan er målene for forankring:

- Boligområderne skal inddrages i at udarbejde lokale Agenda 21-planer
- Inden udgangen af 2008 har Københavns Miljønetværk 350 medlemmer. Københavns Miljønetværk skal rumme flere netværk, der repræsenterer forskellige brancher.
- Inden udgangen af 2008 har 900 forskellige virksomheder deltaget i en af netværkets aktiviteter.
- Antallet af miljøcertificerede offentlige og private virksomheder i København skal øges fra 39 i 2003 til mindst 100 i 2008.

KOMMUNALE VIRKSOMHEDER RYKKER PÅ MILJØLEDELSE

Antallet af miljøcertificerede virksomheder er 52, dvs. samme niveau som i 2003. Der er sket en stor stigning i antallet af kommunale virksomheder, der er blevet miljøcertificeret og tilsyneladende et fald i antallet af private. Faldet er formentlig udtryk for, at større virksomheder og koncerner samler deres certifikater i ét i stedet for flere. I øvrigt kan der være udsving fra år til år på grund af til- og fraflytning af miljøcertificerede virksomheder.

Virksomheder i Københavns Kommune med et certificeret miljøledelsessystem (EMAS eller ISO 14001)

	2001	2002	2003	2004	Mål 2008
Kommunale virksomheder	0	1	4	24	
Øvrige virksomheder	31	44	46	28	
Ialt	31	45	50	52	100

BUTIKKER OG KONTORER MELDER SIG IND I KØBENHAVNS MILJØNETVÆRK

Ved starten i 2001 havde Københavns Miljønetværk 13 medlemmer. Disse var hovedsageligt industrivirksomheder. Ved udgangen af 2004 var der 93 medlemmer. Nye medlemmer i 2004 er primært butikker og kontorer, som nu får deres eget netværk i netværket. Medlemskaren er godt på vej til at afspejle sammensætningen af erhverv i kommunen. Ved udgangen af 2004 havde 490 virksomheder deltaget i netværkets aktiviteter. En stigning på 170 virksomheder i 2004.

Medlemmer i Københavns Miljønetværk

	2001	2002	2003	2004	Mål 2008
	13	39	50	93	350

Virksomheder, som har deltaget i et eller flere af Københavns Miljønetværks arrangementer

	2001	2002	2003	2004	Mål 2008
	59	176	321	490	900

NYHED: GRØNNE BUTIKKER

Grønne Butikker er et nyt tiltag i Københavns Miljønetværk. De butikker, der er med i projektet, får f.eks. hjælp til at spare på elregningen, sortere affaldet bedre og gøre miljørigtige varer mere synlige i butikken. Som forbruger og borger i København bliver det også lettere at finde de butikker, som slår et slag for miljøet, fordi butikkerne nu bliver markedsført som »grønne«.

Formålet med Københavns Miljønetværk er at fremme det frivillige og forebyggende miljøarbejde i virksomheder i kommunen. Der er et stort potentiale for at opnå miljøforbedringer i blandt andet Københavns mange kontorvirksomheder, butikker og engrosvirksomheder. Energi- og vandbesparelser, kemikalieforbrug, transport og forebyggelse af affald er konkrete indsatsområder, som netværket arbejder med. Københavns Miljønetværk udvikler specifikke værktøjer, anvisninger og kursustilbud til de mange forskellige typer virksomheder, der er medlemmer af netværket.

I »Miljøstrategi for virksomhedsområdet 2005-2008« har Miljø- og Forsyningsudvalget prioriteret Københavns Miljønetværk som et vigtigt led i indsatsen for at styrke kommunens forebyggende miljøarbejde på virksomhederne.

Antallet af miljøcertificerede virksomheder i København er på samme niveau som i 2003.

Borgerrepræsentationen har besluttet, at samtlige institutioner i kommunen skal miljøcertificeres inden udgangen af 2008. Ved udgangen af 2004 var 23 kommunale institutioner blevet certificeret. Fortsætter certificeringen af de kommunale institutioner i samme takt som hidtil, er der håb om at nå målet om 100 miljøcertificerede private og offentlige virksomheder i København i 2008.

HER ER DER HJÆLP AT HENTE

Information om Københavnerens Grønne Regnskab: Mariann Anderson, Grønt Sekretariat, Miljøkontrollen, tlf. 33 66 59 03, mail: marian@mff.kk.dk. Københavnerens Grønne Regnskab 2004 findes også i en pdf-udgave på Miljøkontrollens hjemmeside www.miljoe.kk.dk.

INFORMATION OM:

Trafik
Rekreative områder og biologisk mangfoldighed

Bygge- og Teknikforvaltningen, Vej & Park, Njalsgade 13, 2300 København S.
Tlf. 33 66 35 00. www.vejpark.kk.dk

INFORMATION OM:

Vandområder
Affald
Luftforurening og støj
Jord- og grundvandsforurening
Københavns Miljønetværk

Miljøkontrollen, Kalvebod Brygge 45, 1502 København V. Tlf. 33 66 58 00, www.miljoe.kk.dk.
Information om affald fås også hos R98, Kraftværksvej 25, 2300 København S. Tlf. 70 10 18 98, www.r98.dk. Og du kan finde Københavns Miljønetværk på www.kbhmiljonet.dk.

INFORMATION OM:

Energiproduktion og energiforbrug
Vandforbrug og vandkvalitet

Københavns Energi, Ørestads Boulevard 35, 2300 København. Tlf. 33 95 33 95, www.ke.dk

AGENDA 21 CENTRE OG SATELITTER

Bispebjerg Miljøcenter
Lygten Station, Lygten 2
2400 København NV
Tlf. 35 85 01 68 / 38 85 01 69
info@bimi.dk
www.bimi.dk

Miljøsatellit Ydre Nørrebro
Informateket, Stefansgade 3
2200 København N
Tlf. 35 87 45 25
kirsten@bimi.dk
www.bimi.dk

Agendacentret Sundbyøster
Kvarterhuset
Jemtelandsgade 3, 1.sal
2300 København S
Tlf. 82 32 58 10
anja@sundby.dk
www.a21sundby.dk

Agenda 21-Center Indre Nørrebro
Blegdamsvej 4B
2200 København N
Tlf. 35 30 19 24
debat@norrebro.nu
www.norrebro.nu

Satellit Agenda 21 Østerbro
Silkeborggade 2
2100 København Ø
Tlf. 35 26 28 27
nils@kme.dk
www.kme.dk

Grøn Vesterbro - dit lokale
Agenda 21 center
Valdemarsgade 4
1665 København V
Tlf. 33 22 95 22

Valby Agenda 21 center
Valby Langgade 92
2500 Valby
Tlf. 36 14 84 55

Satellit Kgs. Enghave
Karens Minde
Wagnersvej 19
2450 København SV
Tlf. 36 14 84 55

DOGME 2000

På www.dogme2000.dk kan du finde information om Dogme 2000 samarbejdet for kommuner om miljø. København, Albertslund, Ballerup, Fredericia og Herning deltager i samarbejdet, som har til formål at gå foran og sætte mere fart i miljøindsatsen.

DER FINDES TO GRØNNE REGNSKABER

Københavns Kommune udgiver to grønne regnskaber: »Københavnernes Grønne Regnskab« gør status over miljøtilstanden i byen København. Her kan du bl.a. læse om borgere og virksomheders forbrug af el, vand og varme, om trafikken, affald, vandkvalitet og bynatur. »Københavns Kommunes Grønne Regnskab« gør status over miljøarbejdet i virksomheden Københavns Kommune. Her kan du bl.a. læse om ressourceforbrug, økologi og miljøledelse i kommunens forvaltninger, institutioner og virksomheder.

Udgiver: Miljø- og Forsyningsforvaltningen, Københavns Kommune

Redaktion: Miljøkontrollen

Design og layout: Operate A/S

Foto: Birgitte Røddik

Oplag: 2.000

Tryk: Kailow Graphic. Kailow Graphic er ISO-14001 certificeret. Tryksagen er svanemærket

ISBN-nr.: 87-90947-32-0

